BUDAPEST, 1943. JANUÁR 6. — III. ÉVFOLYAM 2. SZÁM.

Ára: 20 fillér

MAGYAR FUTÁR

RAJNIS FERENC LAPJA

FINN ELŐŐRSÖK KARÁCSONYI TŰZHARCA A VÖRÖSÖK ELLEN

KÉZIGRÁNÁT REPÜL A ROHAMOZÓ VÖRÖSÖK KÖZÉ...

Haláltmegvető bátorsággal verik vissza a finn hősök a szovjet-rohamokat

↑

A tengeri fronton is győzelmesen leng a finn lobogó!

←

FINNORSZÁG A GYŐZELEMIG HARCOL!

RÉSZLETEK RAJNISS FERENC UTINAPLÓJÁBÓL

Hatalmas, narancssárga svéd repülőgépen utaztam Berlinből Stockholmba és onnan Helsinkibe. Városok, falvak, megművelt földek, erdők és tengerek csodálatos világán át, ragyogó decemberi napfényben és sűrű, fekete ködgomolygásban, hol a felhők fölött, hol a viharoktól hajtott sötét fellegek alatt röpített az acélmadár testvérnépünk földjére s az utam felejthetetlen élmény marad.

Csak az égi magasságokból bontja ki a Föld rejtett titkait ... A sötétzöld fenyőerdők, a kanyargó utak és felcsillanó folyók, a vaspályák, az őszi vetések sokszínű alakzatai, a háztetők és az udvarok elsuhannak alattunk s elkicsinyedett formájukban, sok száz kilométeren feltárják az ember halhatatlan erőfeszítését a természettel vívott küzdelemben. Órákon át egészségesen búgnak a hatalmas motorok, változik örökké a táj s szeszélyesen kanyargó partok szegélyén feltűnik a tenger. Búcsúzik már az északi nap s áldott bőkezűségében ömlő bronzba fürészti a végtelen vizeket. Valószínűtlenül világoskék az égbolt, de a látóhatár szélén vérpiros csíkok rohannak körbe, meghirdetni az alkonyatot. A fellobbanó színek káprázatos pompája ráterül a mindenségre. Kénsárga, rózsaszín, lila, halványzöld s bíborvörös óriás felületek omlanak egybe az égen, a tengeren és a felhőkön. Sárgán felvilágosodik a hold, a színek izzása lassan eltompul, a felhők összesűrűsödnek alattunk s úgy fekszenek mozdulatlanul, hidegfehéren, mint a havas hegyláncolatok. Késő este törjük át a széles felhőfalat s alulról felragyog hozzánk *Stockholm* tündéri világítása. A svéd fővárosban nem ismerik az elsötétítést ... Ilyen is van? — kérdezem magamtól, s aztán belesodródom a paloták, tavak, sirályok és boldog emberek életébe ...

Ahol a vihar kezdődik

Másnap avval fogadnak bennünket a repülőtéren, hogy nem indul az utasszállító gép. Enyhe, verőfényes reggel langyoskodik körülöttünk, csodálkozunk a késlekedésen, de csakhamar megtudjuk, hogy nem itt van a baj, hanem Finnországban. Áthatolhatatlan sűrű ködöt jelentettek a tengeren túlról s vihart Suomi földjén. Mintha az időjárás is a háborús helyzetet példázná ... Itt béke és napfény, — odaát kegyetlen, zord tél. Ebéd után mégis útrakelünk s a rengeteg kis tengeri sziget fölött tényleg elkap bennünket a ködáradat. Felfelé húzunk állandóan, kimenekülni a vak bizonytalanságból s 2000 méteres magasságban pillantjuk meg újra a repülőgép szárnyait ... Gyönyörű holdvilágos éjszakába érkezünk itt fennt, *délután félnégy órakor,* de nem sokáig élvezhetjük a sejtelmes égi tájakat, mert vissza kell ereszkedni a cél előtt a barnásan kavargó ködoszlopokba. Ijesztő alacsonyan látjuk meg a fényszóró gyenge sugárzását, *Helsinki* repülőterén ... Szomorú, párás, borult, lucskos időben ismerkedtem meg Finnország fővárosával. Felhőrongyok burkol-

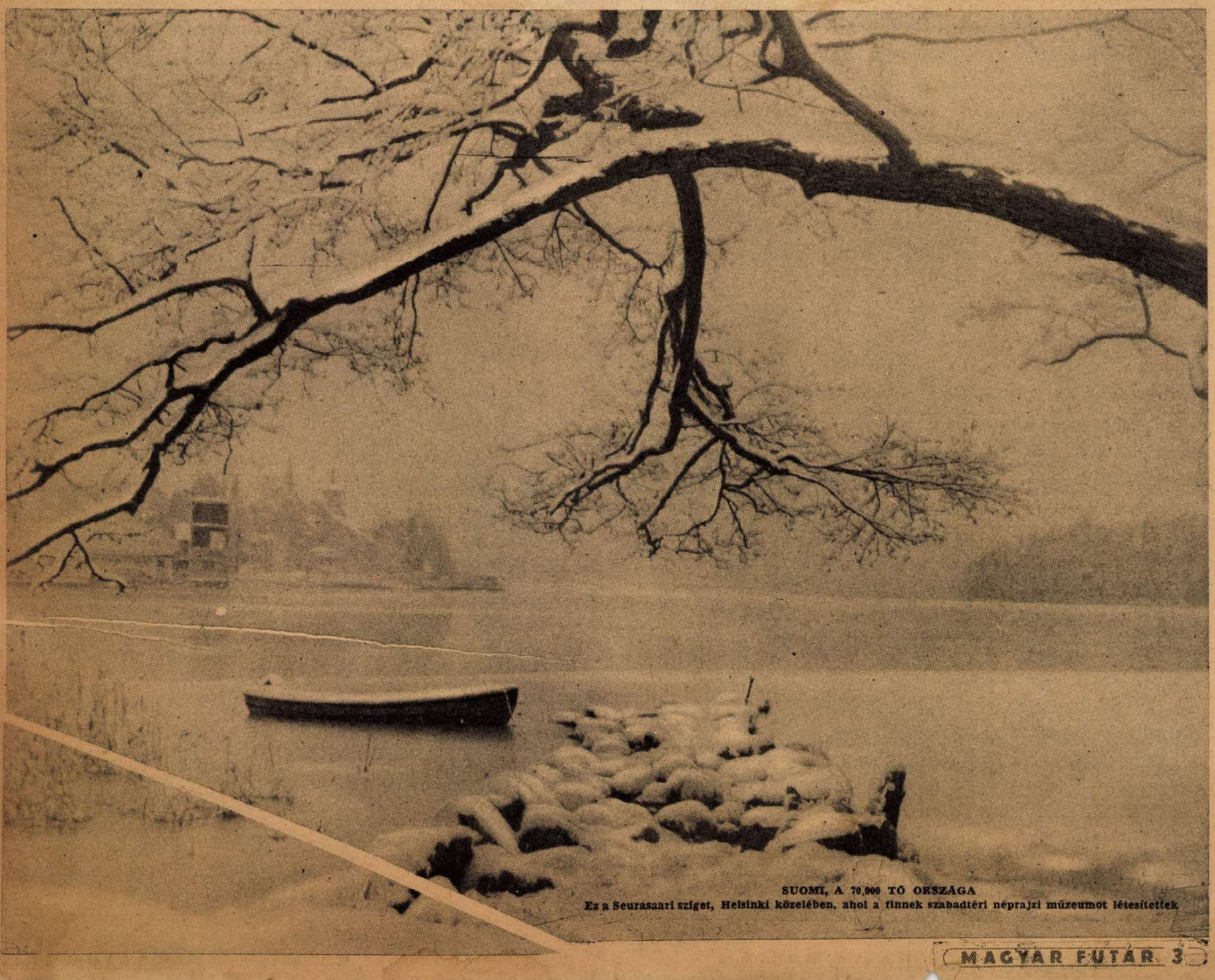

SUOMI, A 70.000 TÓ ORSZÁGA
Ez a Seurasaari sziget, Helsinki közelében, ahol a finnek szabadtéri néprajzi múzeumot létesítettek

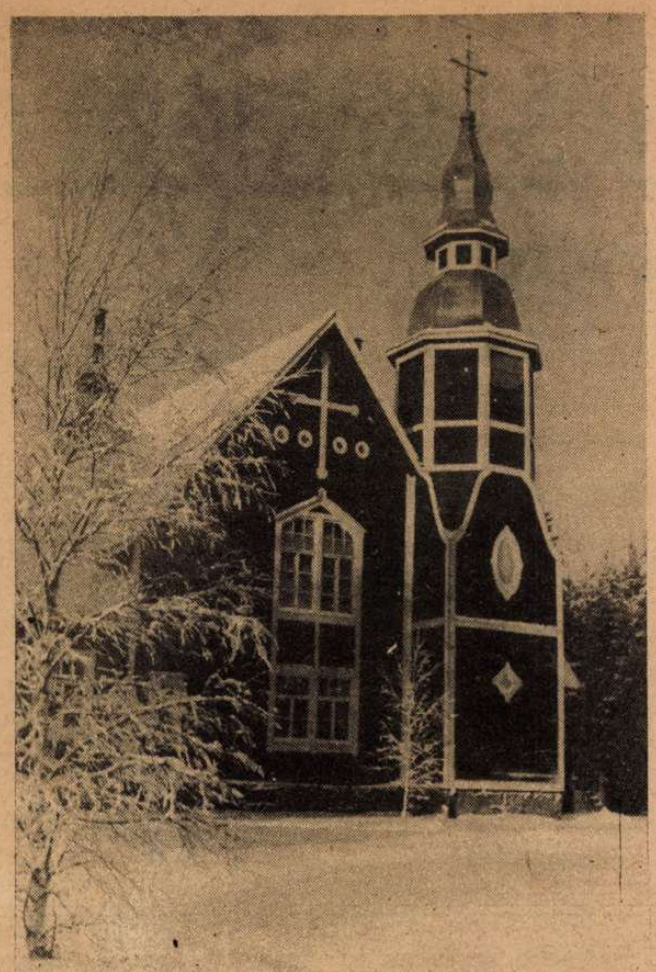

FALUSI FATEMPLOM A FINN FŐVÁROS KÖRNYÉKÉN

←

HARCBA INDUL A FINN ROHAMCSAPAT

a hóval borított néma erdőben. Mint fehér kísértetek suhannak előre, az ellenséges állások felé . . .

→

ták be a magas házakat, az utcai lámpák gyéren, félvakon pislogtak, köd permetezett, a villamos csengője süketen verte a zajt, s halkan sietett hazafelé az emberáradat a sötét utcákon. *Ez a háború városa, ez a szenvedés, a hősi ellenállás városa, ezt a várost százszor felriasztja éjszakai nyugalmából a szirénák rekedt üvöltése, itt negyedik esztendeje ápolják a sebesülteket s fogadják be a hontalanokat, itt az életnek, a halálnak és a harcnak minden döbbenetes változatát ismeri és vállalja a lakosság, felülmúlhatatlan elszántsággal.* Északi város. Télen csak 4—5 óráig tart az igazi nappal s most az is csak bágyadt borulás, *de szép, sugárzó fény él a szivekben; a mostoha föld és az erős finn fajta szeretetének fénye.*

„Isten hozott minálunk! . . .“

Magyar szó fogad a szállodában, szép, erős zengéssel. A *Finn Nemzeti Szövetség* tagjai közül sokan tudnak magyarul s a testvértelennek mondott magyart a lelke mélyéig meghatja az anyanyelvén felcsendülő üdvözlet. Valami eltéphetetlen szála a feledésbe merült évszázadoknak, össztart bennünket. A nyelvtudomány belevilágított a mult titkaiba s önzetlen, rajongó tudósok fáradhatatlan munkája megalapozta a finn-magyar testvériség nagy művét. Azóta elterjedt, megerősödött az összetartozás gondolata és a finn nép őszinte érdeklődéssel tekint Magyarország felé s figyeli népi sorsunkat és törekvéseinket. *Sokat tudnak rólunk*, többet, mint a térben hozzánk közelebb fekvő népek s jólesően tudják azt is, hogy a magyarság minden rétege — kivétel nélkül, — lelkes szeretettel kívánja Finnország végső győzelmét és békés virágozását.

És minden, amit láttam s amit átéltem Suomiban, azt bizonyítja, hogy a finn nemzet, a népi erkölcs, a kultúra, a munkás élet, az áldozatkészség és a hősi elszántság jogán megérdemli és kivívja a végső győzelmet ősellensége fölött!

A sokévszázados szabadságharc

A finn történelem félezer esztendeje a nyugat véres védelme a kelet ellen. Novgorodi kényurak, vallásos cárok és istentagadó kommunista vezérek hódítási dühe ellen harcolt a finn nép s erős fiainak legjavát veszitette el a szakadatlan küzdelemben. Nyíl, dárda, kard, aranyozott hagymakupolás pravoszláv templom és Marx-Mardocháj forradalmi elmélete egyetlen szorítással egy célt szolgált szétválaszthatatlanul: — *az orosz világuralom kozákálmát* . . . Finnország élő teste állotta ezt a szörnyű harcot s állja ma is, a történelmi feladat tudatában.

Oroszország urai sohasem teremtettek hivatalosan *igazi népkultúrát*, mert a *cárok*, éppenúgy, mint *Lenin* és *Sztalin*, csak műveletlen, óriás katonahordákat akartak nevelni, embereket, akik semmit sem tudnak a külső világról, az élet békés szépségeiről, s az emberiség közös, nagy gondolatairól, de ugyanakkor tökéletesen ismerik *a kor fegyvereit*, rázúdulni megszámlálhatatlan tömegekben más népekre s kirabolni, kiirtani azokat!

A *bolsevizmus* csak a kiteljesedett *pánszláv világeszme*, amelynek rabszolgái, a szürke tömegek, elképzelhetetlen, állati szinten élnek, elnyomorított, tompa idegrendszerrel, korbácsos, nomád parancsuralomban és felfelé könyörgő rettegésben, — de ugyanakkor *tudói és mesterei*, hosszú, állandó kiképzés alapján az összes mo-

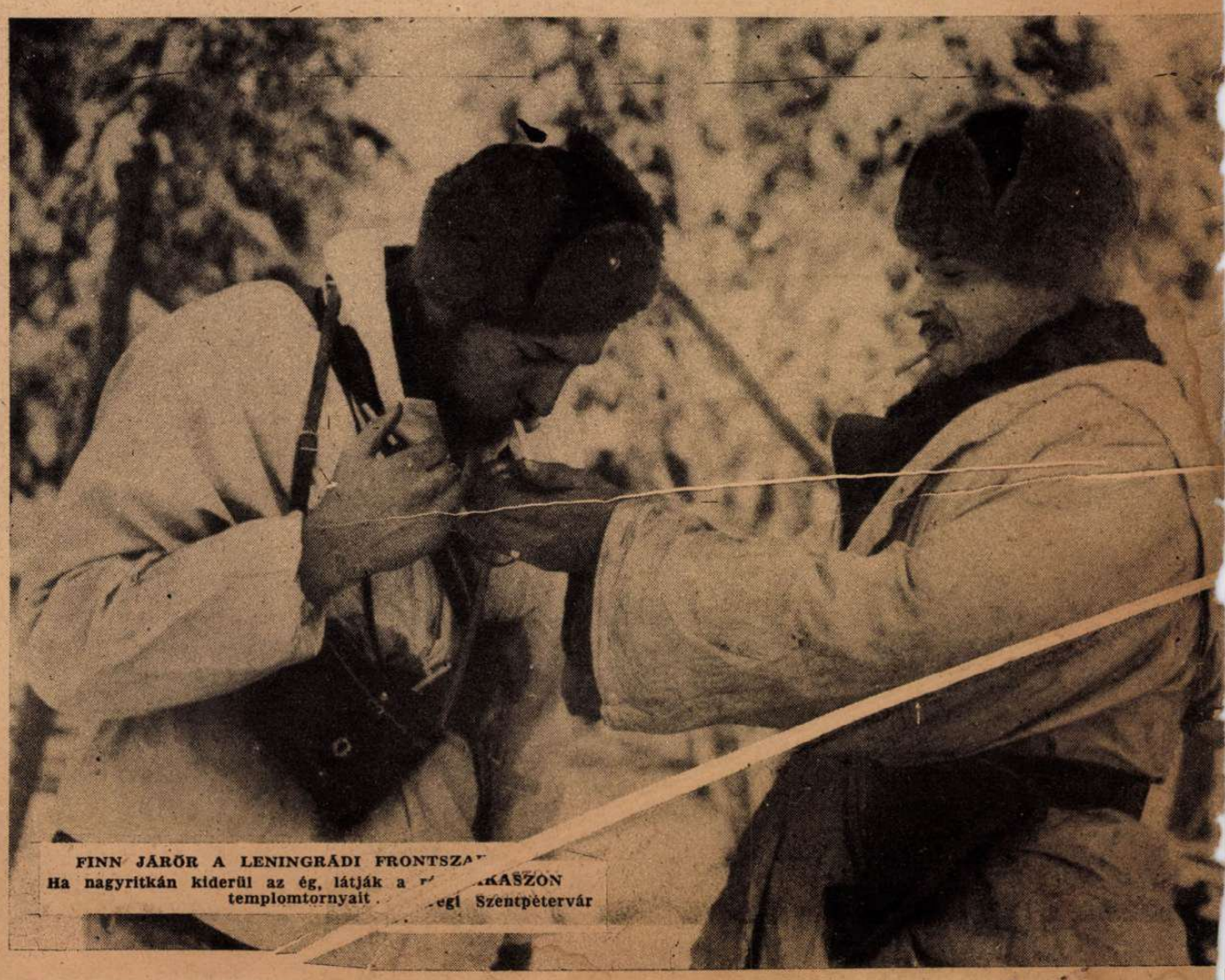

FINN JÁRŐR A LENINGRÁDI FRONTSZA[KASZON]
Ha nagyritkán kiderül az ég, látják a [templomtornyait . . . egi Szentpétervár

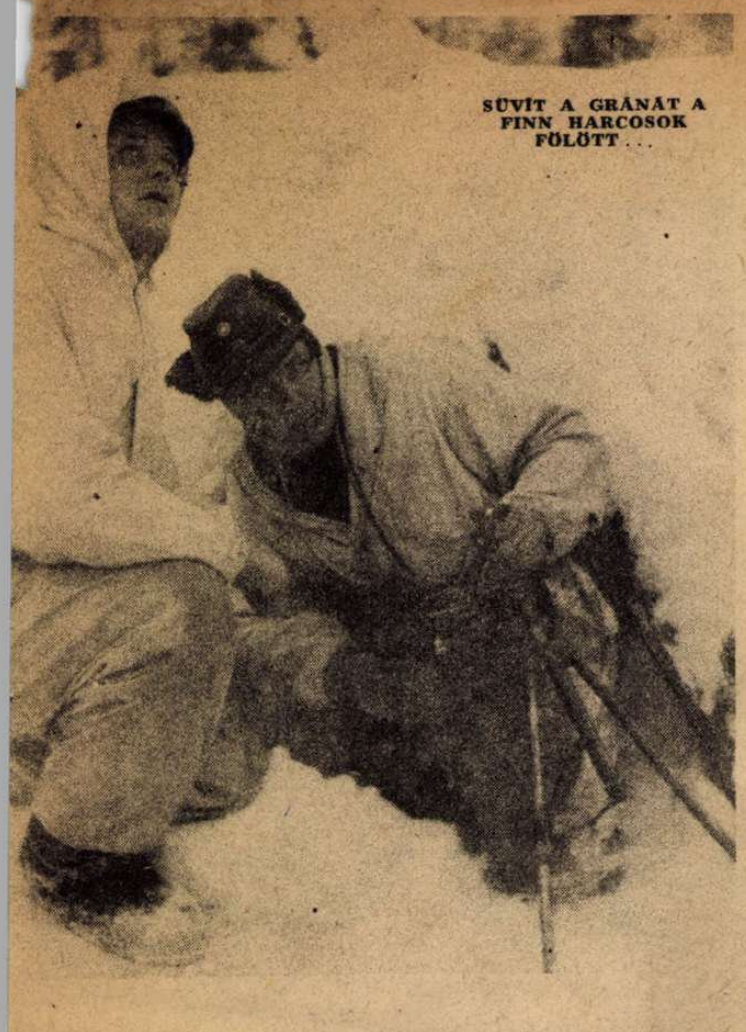

SÜVÍT A GRÁNÁT A FINN HARCOSOK FÖLÖTT . . .

dern gyilkoló fegyvereknek, *az aknáktól a harckocsikig.*

Mintha az *afrikai négereket* 20 esztendőn át a géppuska, a nehézágyú, a tank és a repülőgép titkaira nevelték volna az őserdőben, — olyan a mai Szovjetoroszország . . .

Egy karjalai finn orvos beszélte el nekem, hogy a hihetetlenül gyatra nevelésű helybeli *bábákat és ápolónőket* hosszasan faggatták szaktudásuk hiányairól s kiderült, hogy a *3 éves kiképzési tanfolyam* legfőbb tárgyai voltak:

1. a marxizmus elmélete és gyakorlata;
2. Sztalin nagyságának igazolása és
3. *tökéletes kiképzés a géppuska, a géppisztoly, az aknarobbantás és a kézigránát használatában.*

Így azután érthető, hogy minden 100 megszületett gyerek közül 35—40 halt meg ezen a területen életének első évében . . .

Melyik európai népnek jutna eszébe a bábákat háborúra képezni ki? . . .

Szovjetoroszországban minden intézmény *csak a katonai felkészülést álcázta,* a megálmodott nagy hódító hadjáratot egész *Európa ellen; — az angol csatornáig* nyugaton és az *Adriai tenger* partvidékéig délen.

Ennek a kétségtelenül előre kitervezett roppant lökésnek első kiáradt hullámait Finnország fogta fel, Európa kultúrájának végpusztulását pedig, a tengelyhatalmakhoz tartozó államok hadereje akadályozta meg. Ez az egyszerű, száraz, tiszta igazság az elmúlott háborús évek történetében s ez az *igazság ellenez meg* minden titokzatos, vagy legalább is *letagadott semlegességi törekvést és álláspontot Európa földjén!*

A finn csatatereken

Finnország népe bámulatraméltó összetartásban és fegyelemben vívja a nagy harcot a jólismert régi ellenség leküzdésére s a négyéves hallatlan erőfeszítés után sem foglalkozik senki a semlegesség öngyilkos gondolatával.

Szegényes az élelem, a ruházkodás, de Suomi *hite és bizalma* megingathatatlan.

Az elviselhetetlennek hitt csapások alatt egybeforrott a nép, eltüntek a különbségek, magára talált a nemzet s *népfelkelésbe* szakadt a háború. Férfi és nő egyformán küzd a győzelemért. Minden harcos a fronton van, mert a *hátsó* katonamunkát elvégzik az asszonyok, leányok és a legfiatalabb gyermekemberek.

Még a szovjetrádiót sem tilos hallgatni s a vörösök által ledobált röpiratokat kiadják könyvbe, mert a finn népet beoltotta a történelem *a vörös szellemi pestis ellen! Mindent tudnak s mindent láttak a szovjetparadicsomból* s a nehéz munkából élő finn favágót sem lehet úgy elszédíteni, mint egy zsidóbankárt, vagy Churchillt és Roosevelt urat, a bolsevizmus mibenlétének hazug meséivel.

Finnországi tartózkodásom alatt végigkóboroltam a *Mannerheim-vonal sáncait,* ahol minden talpalatnyi föld a finn bátorság és hazaszeretet csodáiról regél.

Állottam *Summa és Muolaa* letarolt csataterein, a gránátesővel széthasogatott erdők, felrobbantott erődítmények és szétlőtt harckocsik szörnyű összevisszaságában; láttam *Viipuri* romjait, ahonnan 85.000 ember, — férfiak, asszonyok, gyerekek, — az északi tél borzalmaiban menekültek el a szovjet elvadult katonái elől, s megbámultam *Porlampi* harcmezejét, ahol

ÖREG FINN HARCOS, A KARJALAI ŐSERDŐBEN
Ismerik ezek a férfiak a határvidék minden talpalatnyi részét s tudásuk felbecsülhetetlenül értékes az erdei viaskodásokban

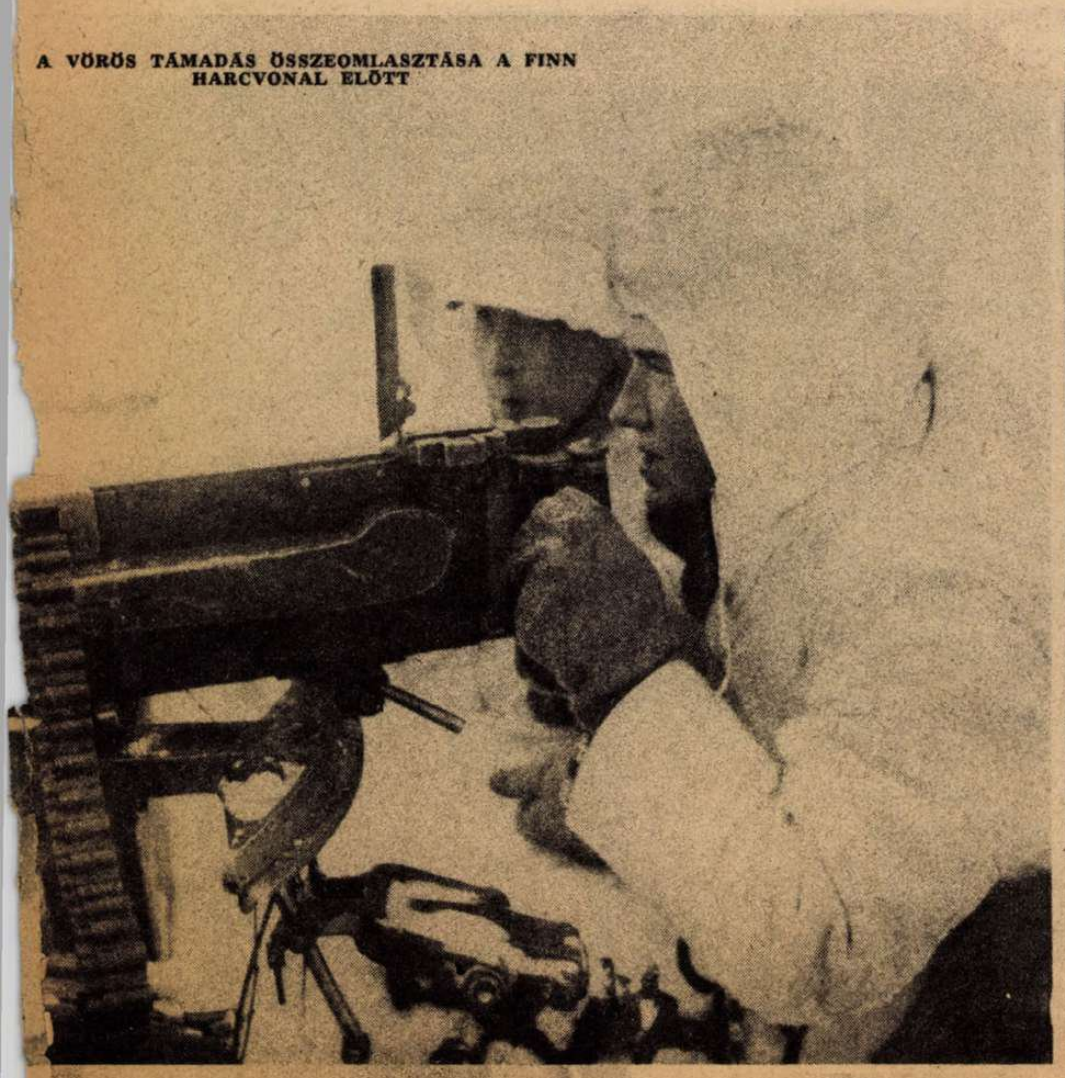

A VÖRÖS TÁMADÁS ÖSSZEOMLASZTÁSA A FINN HARCVONAL ELŐTT

TÉLI ÁLOM, VALAHOL A LADOGA-TÓ PARTJÁN . . .

MAGYAR FUTÁR

ÉJJELI TÜZIJÁTÉK A KARJALAI FRONTON

A világító lövedékek fénye védi az áttekinthető arcvonalszakaszokat az orvtámadások meglepetéseitől

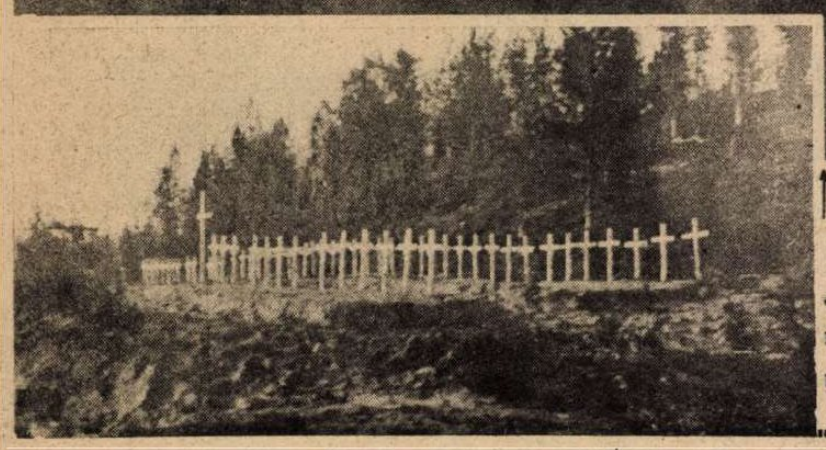

FEHÉR FAKERESZTEK HOSSZÚ SORA A FINN CSATATEREKEN

Hősök alusszák örök álmukat a rögök alatt...

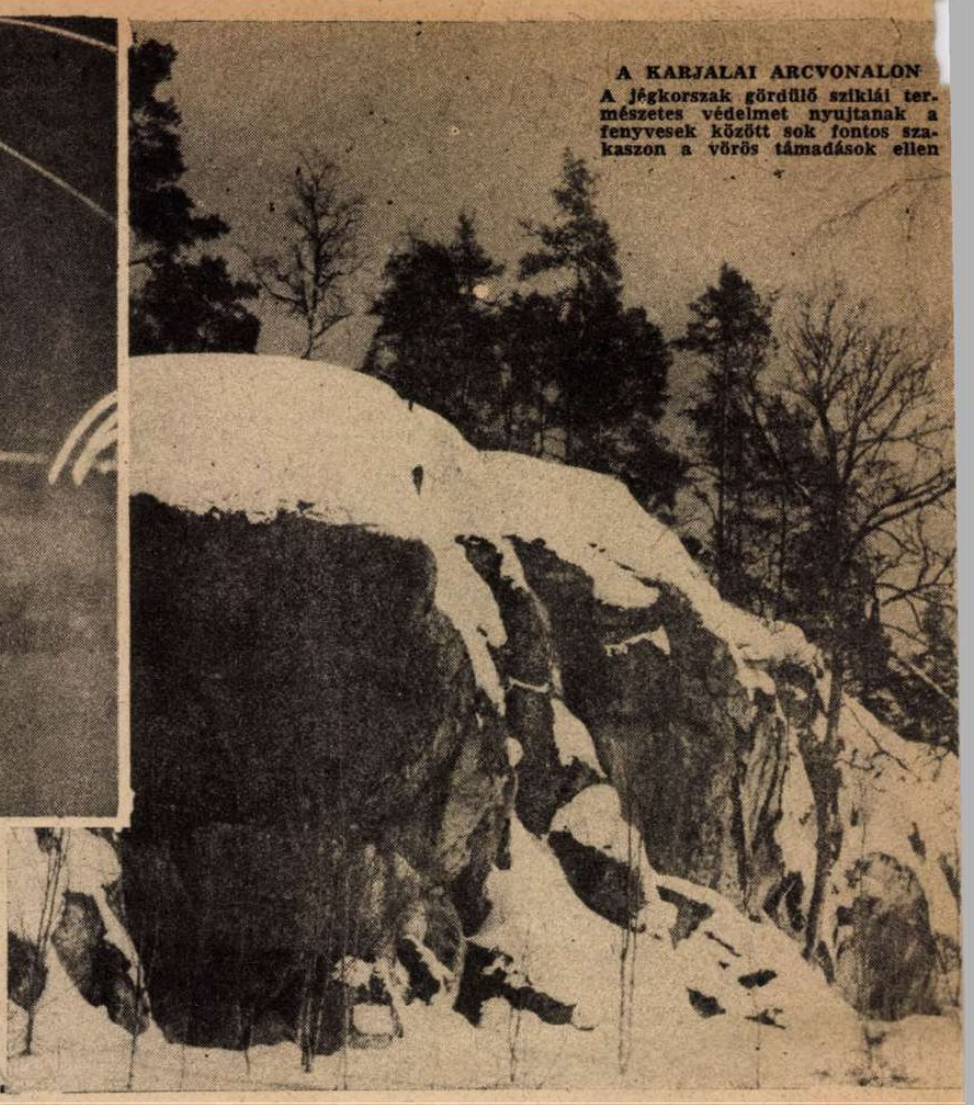

A KARJALAI ARCVONALON

A jégkorszak gördülő sziklái természetes védelmet nyujtanak a fenyvesek között sok fontos szakaszon a vörös támadások ellen

Sztalin hadait körbefogta és megsemmisítette a finn hadsereg, Viipuri felszabadítása után.

Gomolygó, sűrű ködből kirajzolódni láttam *Leningrád tornyait* s megállottam partján a végtelen *Ladoga-tónak,* nézni sötét, ónos vizét a karjalai beltengernek. Bejártam *Taipole* dicsőséges csataterét, a Vuoksi folyó sárga vize mentén, ahol az első téli hadjáratban a vörösök minden héten megpróbálták áttörni a finn vonalat s félőrült veszteségek után sem érték el soha a keskeny folyó balpartját.

Käkisalmi szétomlott utcáit néztem, ahol a szovjetcsordák minden házat felgyújtottak és felrobbantottak a kivonulás előtt s ahol istentiszteletet a templom romjai között tartanak, a rengeteg kis fehér kereszt alatt nyugvó finn harcosok emlékezetére.

Amerre csak jártunk Karjala földjén, mindenütt *felperzselt falvak,* szétdúlt városok, tűzben elcsonkosodott erdők s üszkös kéményekbe meredező emberi otthonok szomorkodtak a szemünkbe. Százezrek elmenekültek, százezreket elhajtottak a vörösök s a fenyvesekben megbúvó lakóhelyeken csak gyerekek és öreg nagyszülők tengetik életüket...

És *mégis* megzsendül újra az élet, mert halhatatlan a finn nép akarata és szeretete, hazát építeni és jövendőt, ősei sovány, szűkös földjén, a felnövő friss nemzédekeknek.

Túl a romokban heverő országrészeken, a szívós harc első vonalaiban, rendületlenül védi hazáját *a finn katona!*

A finn tengeröböltől, a Ladoga és az Onyega partvidékén fel az Északi tengerig, csodálatraméltó katonanemzet védi a határt, s az őserdők szeretik és védelmezik hű fiaikat.

Rohamok zaja veri fel a fenyvesek csöndjét, géppuska kattog s az ágyúk mennydörgése tompán végigdübörög a havas tájon, de minden szovjettámadás végül is *motti*-ba szorul s halálba merevedik.

Fehér sátrak alatt, vagy gyorsan ácsolt fedezékekben, *a finn katonák szíve az igazi acélfal,* amelyen széttörik a vörös roham.

Kis karácsonyfák fénye gyullad ki a gondosan elsötétített katonaotthonokban, zsoltárok bús és bízó éneke ünnepli Krisztus születését s aztán felzúg a csatadal a karjalai fenyvesekben:

„Szálljon énekünk mennydörögve végig
Szántón, vizen, hegyeken át,
És verje fel Hankótól Petsamóig
Harci lázban a finn hazát.

Feldöng a léptünk az égre,
Minden sereg együtt halad:
Egy a finn, — apáink büszke örömére,
Az ősi sírhantok alatt...“

Visszakisér ez az ének a frontról *Helsinkibe,* ahol a rokkantak s bénák otthonában, kezetlen-lábatlan hősök nézik égő szemekkel a karácsonyfát.

A front és a hátsó ország, a katona és az otthoni dolgozó, a férfi, a nő, a gyerek, a szegény és a gazdag egyformán bízik a győzelemben s ez a népi hit és akarat örökre emlékezetemben tartja a finn karácsonyt...

SZABADSÁGOS FINN KATONA, KARÁCSONY SZENT ESTÉJÉN...

MEGÉRKEZTEK A KARÁCSONYI CSOMAGOK A FINN FRONTRA

HÉTRŐL HÉTRE

V

Kénköves

gyűlölettel s világosan megmutatott, nagy összetartásban támadta meg a baloldali sajtó a Magyar Futár és az Egyedül Vagyunk irodalmi estjét. Milyen egyszerű feladat lett minálunk a világnézeti frontok titkainak feltárása! Mondd meg, hogy kik lépnek fel a dobogóra állást foglalni magyar becsülettel a bolsevista dögvész ellen s a keresztesháború hősei mellett, és megmondom előre, hogy honnan és kik támadnak reád gúnnyal, rágalommal, ferdítéssel és nyilvánvaló hazugságokkal, — gyatrán leplezett, de sötét céljaik szolgálatában. Minden átlagosan értelmes ujságíró, látatlanban megírhatja a kopott frázisokat, az óvatosan irányított bátorság dühkitöréseit, még a jobboldali irodalmi est lezajlása előtt, mert a puszta tények semmit sem számítanak az alattomos szellemi hadviselésben... Hiszen csak annyi történt, hogy két nacionalista magyar lap, letagadhatatlanul milliós olvasótáborát meghívta egy jótékonycélú előadóestre a pesti Vigadóba, ahol zsúfolásig megtelt minden hely s ahol a közönség áldozott a Vöröskereszt javára és lelkesedett őszinte, tiszta szívvel Magyarország igaz életcéljaiért. Rokkant, sebesült honvédek, papok, apácák, ismert jobboldali vezető személyiségek, magyar dolgozók töltötték meg a termet, ahol a szónokok csak a harcról, az áldozatról s a hűségesen várt és hitt, jobb magyar jövendőről beszéltek. A Himnuszt énekelték s a művészek a hazaszeretet lángoló verseivel arattak sikert. Ez a testvéri összejövetel fájt a Népszavának s a marxisták ámultan kérdezték lapjukban, hogy micsoda harcról van szó?... „De miért van szükség harcra?" — visít a vöröskalapácsos zsidó 1942 végén, a soha meg nem tagadott forradalmi osztályharc hevületével. Az Ujság szavak után kapkod, hogy nem József Attilát szavalták, sőt, — uram bocsáss meg — az izraelitákról is néhány enyhe szó esett. Micsoda vérlázító sérelem, nemdebár?... Az Esti Kurir megrendülten jelenti, hogy dülőben van a világ, mert Babits Mihályt és az Akadémiát nem dicsérték az irodalmi esten, sőt-mi több, Amerikát sem kedveskedték körül Wilson és Roosevelt pontjaiért. Hát nem borzasztó egy ilyen „szélsőséges" összejövetel a mai világban?...

Mit írhatott volna

ezek után, a jobboldali világnézet meghitt közönségének összejöveteléről a Magyar Nemzet és a 8 órai Ujság? Szükséges elmondani, vagy mindenki össze tudja állítani odahaza a nyikorgó lemezeket a „szellemes" támadásokról?... A nemzetközi jog tanárságában pózoló álintellektüelleknek rettenetesen fájt az a mondat, hogy „aki semlegességet hirdet a mai háborúban, az az ellenséggel tart", — pedig ezt az állítást a becsületes emberek milliói aláírják. És fájt a nemzetnevelésben fájón tudatlan Márai Sándor zagyva elméletének bírálata, fájt Grosz Bella őszidóságának megnevezése, fájt és sajgott a korforduló tényének megállapítása s mindenekfölött a kiküldött tudósító udvarias igazoltatása, miután a munkatárs úr illetlen viselkedése felkeltette a rendezők jogos érdeklődését becses személye iránt. És micsoda mesét kanyarított ez a dúsképzeletű kiküldött a lapjába! Hogy hazudik el nem mondott sorokat, szemrebbenés nélkül, „költői" mivoltának sikeres bizonyítására. Ez hát az ujságírás erkölcsi magaslata, amelyről olyan sok ügyes kijelentés pufog a levegőbe, megtoldva a 8 órai Ujság förmedvényében avval a váddal, hogy az irodalmi est célja a könnyű pénzszerzés volt, a belépődíjak révén. Ezt a kijelentést nevezte azután a Nemzetőr — arcátlannak s feltette a kérdést, hogy szabad-e a Vöröskereszt javára rendezett s az európai keresztesháborúban résztvevő magyarság szellemi frontját erősítő gyűlést ilyen parlagi beállításban destruálni?... Szabad, amint látjuk, de az új magyar világ híveinek írhat már a baloldal, amit akar. Ahol ilyen nyilvánvaló s üvöltő az irigység, a rágalom és a hovátartozás, ott sem Jákob hangja, sem Ézsau keze nem téveszthetti meg többé az értelmes és gondolkodó embereket...

Teknősbékává,

iszapban bócorgó, nyomorult és tehetetlen istenteremtésévé teszi az etatizmus, az állami mindenhatóságnak a gazdasági életre is reáakaszkodott ballasztja az embert, akinek pedig a liberalizmus szabadversenyes korszaka repülésre való, büszke szárnyakat ajándékozott, a szabadság, egyenlőség és testvériség mellé... Kadosa Marcel ügyvéd urat ez a szörnyű átváltozás annyira megrendítette lelkében, hogy majdnem egy egész oldalas cikket írt bánatáról a kis zsidó szatócsok, hitközségi metszők és tétlenségre kárhoztatott volt vezérigazgatók bágyadt szabadelvű lapjába. Még Vörösmarty Mihályt is segítségül hívta egy idézet erejéig: a Zalán futásának robogó hexameterével kérdi a nemzettől, hogy hol van, ki a riadó, vak mélységet felverje szavával s észre térítse az utolsó percben a magyarokat, megmagyarázván nekik, milyen balgatag dolgot cselekszenek! „Hunyjuk be szemünket a jelen idők borzalmai előtt, — így kérlel, — s repüljük be képzeletünkben azt a gyönyörűséges világot, amelyet, mintha egy bűvész varázsolt volna elő egyetlen évszázad alatt a földből!..." Csakugyan, milyen szép volt ez a század s milyen szárnyakat nevelt az embernek, például a magyar zsellérek százezreinek, akik visszahozhatatlanul repültek el vele az amerikai bányák embergyilkos tárnáiba, épp trónrajutott trösztfejedelmek rabszolgasorsot ajándékozó nagyüzemeibe, s a kanadai őserdőkbe, fát irtani. S milyen sebes szárnyakat adott másoknak is: a keleteurópai nagy zsidó rezervoár kaftános, nyugtalan, éhes, pénzsóvár tömegeinek, amelyek aztán a messzire szállott, itthon bankok, zsidó nagyiparosok s egyéb liberális, szabadversenyes kalózok kénye-kedvének kiszolgáltatott magyar helyére repültek be, fészkére ültek és — megtollasodtak, sőt énekeltek is. Olyasféle hangon, mint most, kicsit megkésve, Kadosa Marcel, akinek kottáját és szövegét azonban soha nem avatja már divatos slágerré magyar földön semmiféle idő!

Ideges számvetéseket

olvasunk a demokráciák lapjaiban az új esztendő első napjaiban. A katonai szakértők felhős homlokkal s el nem titkolt aggodalommal beszélnek az egyre jobban ködösödő győzelmi kilátásokról, amelyeket nem derít fel a bolsevisták offenzivájának nagyító üvegen nézett kétes sikere se. Az amerikai Time, a Washington Post, a londoni Observer, — mind ugyanannak a karmesternek: a félelemnek intésére, — az óceáni csata keserves veszteségeiről ír és kétségbeesetten sürget ellenszert, hatályos védekezést a német búvárhajóflotta ellen. A szakértők megegyeznek abban, hogy a veszteségeket nem lehet sokáig birni, a hajóépítő gyárak képtelenek pótolni huszonnégy órás munkanapokkal is a tenger fenekére küldött tonnák százezreit. Meddig leszünk még képesek ellátni megsokasodott feladatainkat óráról-órára fogyó hajóparkunkkal? — kérdezik s a riadt bizonytalanságra, visszhangként, határozottan, keményen felelnek a német összefoglaló jelentés hideg számoszlopai. Az elmúlt 1942-es esztendőben a tengeralattjárók, repülőgépek és a vizen járó hadiflotta elpusztították az angolszász hajózás 8,940.000 bruttoregiszter tonnáját. Az Atlanti óceán nyugati partjain, a jeges északon, a Jóreménység-foka körül, mindenütt megtalálták az U-naszádok a szüntelen rettegés közepette vonuló karavánokat s a harcoknak mindig az lett a vége, hogy néhány pótolhatatlan hadianyaggal megrakott gőzös, sokszor pedig az egész convoy a sötét és hallgatag mélységbe merült. Mostanában még azt a fáradságot se kell már venniök a búvárnaszádoknak, hogy ezer mérföldekre fussanak ki a nagy vadászatra: odajönnek támaszpontjaik elé az amerikai és angol gőzösök a közeli Afrika partjaihoz, mert Eisenhowernek kell a marokkói és algiri kalandhoz a fegyver és katona. Két választás van: vagy sorsára hagyják ezt a hadsereget, amely egy diadalmas masirozás álmaival szállott hajóra, vagy megpróbálják harcképessé szerelni s akkor feláldozzák a pótolhatatlan hajókat. Keserű választás ez, bizony, csakhogy nem lehet immár előle kitérni, s lehet: az afrikai kaland tetszetős ötlete lesz az angolszász hajózás végső tragédiájának szülőanyja egy napon!...

A martirról

értekezett nemrégen Földi Mihály a zsidóság reggeli lapjában, s természetes, hogy nagyon keresztény, nagyon áhitatos akart lenni, mint a neofiták általában. Földi úr, akinek annakidején a Nyugat és a Newyork-kávéház zsidó irodalmi pápái a magyar Dosztojevszkij díszítő jelzőjét adományozták, egy időben úgy volt a kereszténységgel, mint Erdős Renée, a serdülő héber lányok erotikus fantáziájának ügyes keltegetője. Ő is unalmas köteteket írt össze, amelyekben a judeai rabbik Talmudalkotó kazuisztikájával közelített a keresztény hittitkokhoz, hogy aztán később a házasságtörések és szerelmi viszonyok freudi magyarázatához kanyarodjék el. Mostanában a kereszténységet már csak akkor emlegeti, ha ürügyül használhatja fel... Ilyen ürügy volt ez a legutóbbi dolgozata is a martirokról, akikben nem nehéz felismerni az író fajrokonait. Azt mondja „a példa: a martir. A szenvedés harca, a seb tiltakozása. Mikor már semmi se marad, sem társ, sem fegyver, sem szó, a helytálló martir őrzi és hirdeti a reményt: az ember, aki magában hordja az erkölcsi rendet, az ember, aki Isten képmásának tartja magát, előbb-utóbb megvalósítja e földön az erkölcs világát". Persze, az erkölcs világa földimihályi szimbolizmussal azt jelenti, hogy induljunk el visszafelé az úton, amit eddig verejtékezve, nehezen, ezer akadállyal megküzdve tettünk. Térjünk vissza abba a korszakba, amely az ő számukra a pénz, s a szellem hatalmát egyszerre jelentette, de legalábbis álljunk meg már ott, ahol vagyunk, mondjunk le a haladásról, amelyet a nemzet törvényhozása és a tömegek vágya egyformán követel. Földi Mihályék ez ellen a haladás ellen esküdtek össze, ezért teremtettek titkos egységfrontot a kapitalista zsidók, meg a hazai marxizmus agitátorai között. Martirok? Csakugyan a „szenvedés harca, a seb tiltakozása" van az ő oldalukon? Az a szenvelgés, amit napról-napra művelnek, s a homályos fecsegés: mind egy roppant csalás eszközei, hogy szánalmat keltsenek a nyolcszobás villában nyomorgó tegnapi vezérigazgató, az irodalomból kisöprűzött jampec iránt, s a kereszténység irgalom köpönyege alatt visszacsempésszék őket oda, ahol olyan jól érezték magukat. Ezért lettek egyszerre nagyon vallásosak, s ezért értekeznek hosszú hasábokat a falusi metszők és kisvárosi rőfösök kedvelt lapjában.

AZ EGYEDÜL VAGYUNK ÉS A MAGYAR FUTÁR

műsoros irodalmi estje a Vöröskereszt javára a pesti Vigadóban, december 29-én

Rajniss Ferenc beszéde

Imrédy Béla beszél

A sebesültek egyik páholya az irodalmi esten

AZ ELSŐ HÓ BUDAPESTEN

←

HETI

Az irodalmi est közönsége

Mécs László verseiből szaval a Magyar Futár és az Egyedül vagyunk irodalmi estjén →

↑ „ATYAI ÁLDÁSUNK, TETSZÉSÜNK ÉS BÁTORÍTÁSUNK SZÁLLJON MINDAZOKRA, AKIK NEM FUTNAK MEG A KEMÉNY FELADATOK ELŐL"

— mondotta XII. Pius pápa a világ népeihez intézett karácsonyi rádiószózatában

ENRICO CELIO, Svájc újonnan megválasztott szövetségi elnöke. Az új elnök olasz származású ←

TIZEZER JAPÁN IMÁJA

↓ a fronton küzdő katonák életéért és végső győzelméért a császári palota előtt, Japán hadbalépésének első évfordulóján

(Rádiókép Tokióból)

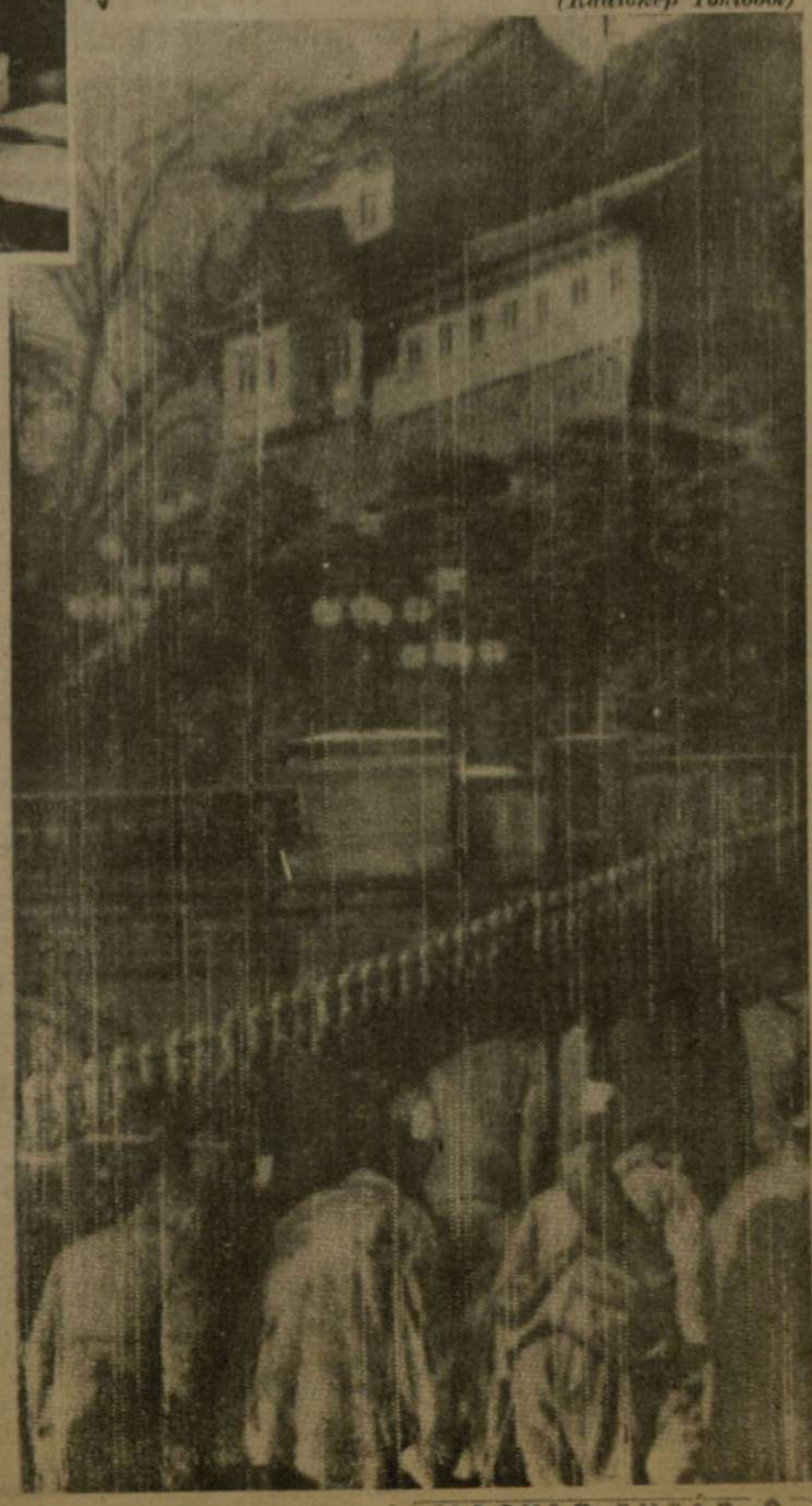

ESEMÉNYEK

HÁBORÚS SZILVESZTER

Budapesten. A rövidre szabott záróra néhány órába sűrítette össze a sok szilveszteri jókedvet és vidámságot, ami békeidőben másnap délutánig hullámzott a körutakon és mindenfelé a városban. Az idén sok szabadságos katona búcsúzott az 6-évtől vidám jókedvvel és hittel: a boldogabb, győzelmes új esztendőben!

Adjon Isten mindnyájunknak boldog újesztendőt . . . ←

Az újév első csókja! →

AFRIKÁBAN ÉRIK A DÖNTÉS

Megjavult az idő Afrikában, — jelenti Berlin, — s a hőmérő és barométer kedvező változása egycsapásra feloldotta azt a nyugalmi állapotot is, amit a rossz időjárás kényszerített a szembenálló felekre. A járőrharcok és erőszakos felderítések mind sűrűbbek, a tengely kipróbált páncélos különítményei meglepő támadásokkal tapogatják Eisenhower állásait és erőit. A légi flotta gépei egymást követő rajokban szállnak fel, s készítik a talajt az elkövetkezendő akciókra. A jelek azt mutatják, hogy az északafrikai arcvonal nem marad soká eseménytelen . . . Az amerikai generális közben hiába várja az utánpótlást, és a segítő francia csapatok korszerű felszerelését, mert közben a karavánokból itt is, ott is kiválnak és az óceán mélyére szállnak le a legértékesebb rakománnyal zsúfolt gőzösök. Érik az akciók ideje, s az ellenfél szétforgácsolt erői nem jó kilátásokkal néznek az új év harcai elé . . .

SZIKLA-KISERŐD A SYRTE-I SIVATAGBAN

OLASZ PÁNCÉLKOCSI Syrte vidékén →

ANGOL PÁNCÉLTÖRŐ ÉS LÉGELHÁRÍTÓ ÜTEG
Tunisban. Az üteg ép és sértetlen — éppen csak hogy a németek birtokába került, amikor az angolok elszaladtak! . . .

ELHAGYOTT ANGOL ÁLLÁS
a tunisi hadszíntéren. Fegyver, töltények, rohamsisak hever festői rendetlenségben az árok állás szélén. Minden otmaradt, csak az ellenség távozott . . . láthatólag sietve! Angolosan . . .

←

OLASZ BOMBÁZÓK TÁMADÁSA
egy angolszász hajókaraván ellen az afrikai partok mentén. A hajókból feltörő sűrű, fekete füst többet mond minden jelentésnél →

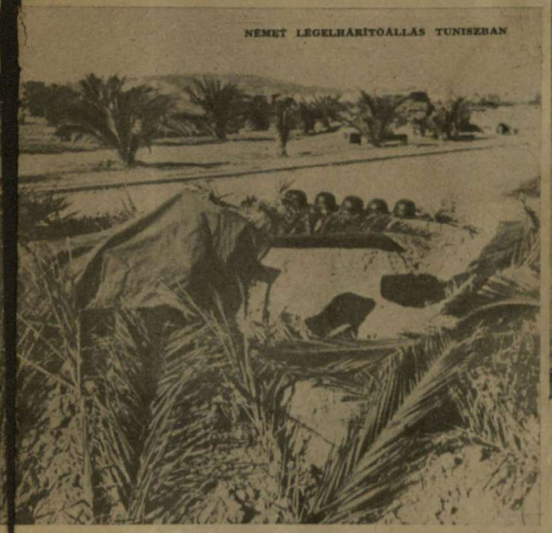

NÉMET LÉGELHÁRÍTÓÁLLÁS TUNISZBAN

GYŰLNEK AZ ANGOL-AMERIKAI CSAPATOK
Tunisz földjén — a német fogolytáborokban. Az utánpótlással nincs semmi baj — és láthatólag maguk az angolok sem fogják fel tragikusan a dolgot. Sok rossz lehetőség közül nem is a legrosszabb A német fogság . . .

OLASZ TANKELHÁRÍTÓ ÜTEG
Tunisban, egy rég arab építmény romjainak mélyén. A tunisi harcok régi kultúrák földjén dúlnak

TEBOURBA, A NAGY CSATA UTÁN
Az angol-amerikai csapatok nem sok sikerrel védték a szép tunisi várost; a tengelycsapatok elfoglalták és kifüstölték házai közül az ellenséget →

OLASZ SIVATAGI CSAPATOK
a tunisi harcokban. A homokvilág nehézségeihez hozzászokott afrikai harcosok értékes szolgálatot tesznek ezen a hadszíntéren

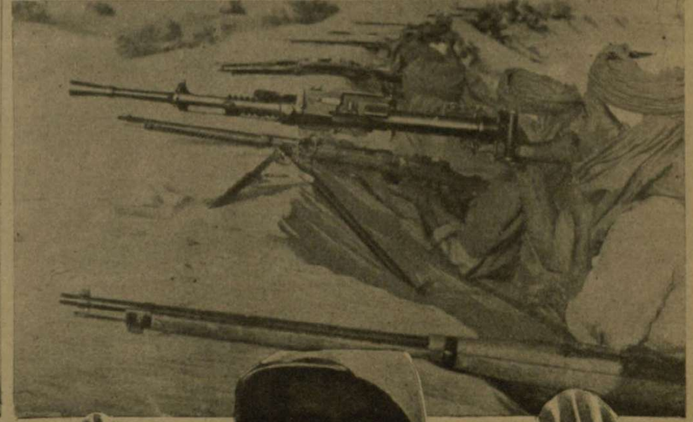

TOMMY — ÁTMENETI ÁLLAPOTBAN
a harc és a hadifogolytábor között . . .

TÉLI ÉLET A

LÉGELHÁRÍTÓ GÉPÁGYÚ VALAHOL A DON MENTÉN
Kucsmás honvédek állnak őrt a Don mentén. A kétségbeesett szovjetoffenziva Ratáit felkészülve várják

HONVÉD ROHAMCSAPAT
előretörése a Don-vidéken. A magyar rohamcsapatok sikeres vállalkozásait a legutóbbi hadijelentés is kiemelte

...máris megindul a közelharc az ellenséges állásokért. Azonban a védelem is működésbe lép...

A PIHENŐBE VEZÉNYELT SZÁZAD LEGÉNYSÉGE CSAK ADDIG PIHEN, AMÍG SORBAN ÁLL. AZTÁN SZÓ SZÓT KÖVET, VALAKI ÖSSZEMARKOLJA AZ ELSŐ HÖGOLYÓT ÉS...

...és találatával hárítja el az egyik túlkőzet merészkedő támadót

Ugyanakkor őt is találat éri. „No megállj!"... ... Még egyszer megnyomkodja a muníciót, aztán...

A SZOVJETFRONT KITÜNTETETT

FORRÓ JÁNOS
szv. főtörzsőrmester, Magyar Bronz Vitézségi Érem

IPPI FRÁTER SZABOLCS
hdp. őrmester, Magyar Nagyezüst Vitézségi Érem

VOGEL JÓZSEF
ht. őrmester, Magyar Nagyezüst Vitézségi Érem

RADNAI ANTAL
karp. őrmester, Magyar Kisezüst Vitézségi Érem

CZÁJDER GYÖRGY
ht. őrmester, Magyar Kisezüst Vitézségi Érem

POKKER LÁSZLÓ
szakaszvezető, Magyar Kisezüst Vitézségi Érem, Magyar Bronz Vitézségi Érem

NYIRI LAJOS
szakaszvezető, Magyar Kisezüst Vitézségi Érem

HONVÉDEK FRONTJÁN

Semmi sem mozdul a hóborított erdőben, az őrszem még sem teszi le fegyverét. Éberen vigyáz hevenyészett fedezéke mögött

Repül a golyó, — de ő már tudja, hol áll meg... Itt!... Az áldozat furcsa fintorral fogadja a találatot, a következő pillanatban pedig harsogó nevetéssel lendíti karját maga is dobásra...

...különös gonddal célozza meg szerencséskezű ellenfelét

A jókedv, vidámság és az életerő lekűzdi a csikorgó orosz tél megpróbáltatásait

Szovjet kiserődök megsemmisítése után pihenőhelyére tér vissza a hős magyar rohamcsapat

A szovjetfront kitüntetett hősei:

A m. kir. honvédvezérkar főnöke a Legfelsőbb Hadúr nevében az alábbi hadikitüntetéseket adományozta:

A Magyar Nagy Ezüst Vitézségi Érmet az ellenség előtt tanusított vitéz magatartásáért: Demeter Ferenc ht. főtörzsőrmesternek, Heindrich József ht. törzsőrmesternek, Póka Ferenc ht. őrmesternek, Jakab László, Baboth Béla, dr. Bodnár Kálmán és Török Lajos hdp. őrmestereknek, Nagy Imre ht. szakaszvezető c. őrmesternek, Farkas Dezső szakaszvezetőnek, Fürth Jenő és Tari János tizedeseknek, Horváth Ernő tart. őrvezetőnek, Gondi István, Manojlovics Milán és Szládecsek Imre honvédeknek, Bartók József ht. főtörzsőrmesternek, Vizi Ferenc, Horváth László és Erős Sándor ht. törzsőrmestereknek, Erdélyi József hdp. őrmesternek, Gallai István, Studer Gyula, Orosz Tamás, Vecseri István, vitéz Barkassy Béla, Onutz József, Götz Antal, és vitéz Szoó Lajos hdp. őrmestereknek, Kovács János és Bartók Pál tsz. őrmestereknek, Nyári László, Kiss István, Pankász Mihály, Kovács József, Kuti József, Weigler Mihály, Operhal Gyula, Talabér Ferenc, Epres István, Pekó Imre, Gábriel József, Boha Pál és Fazekas József tart. c. szakaszvezetőknek, Vasadi Ferenc, Prohászka Ottokár, Lendvai János és Soltész Miklós tart. c. tizedeseknek, Kenyeres László, Mohai István, Szabó István, Szabó Ferenc, Németh János és Kovács István tart. honv. c. őrvezetőknek, Ördög József, Kovács Gyula, Paricska Viktor, Hrabovszky Sándor és Kuzma Imre honvédeknek, Baskó István tart. hdp. őrmesternek, Polyák Lajos és Kádás Mihály tart. szakaszvezetőknek, Flaskó József és Hodos József őrvezetőknek, Molnár János, Máj István János és Nemes László honvédeknek és Kékesi Károly hdp. őrmesternek.

A Magyar Kis Ezüst Vitézségi Érmet újólag Bátki József és Diósi (Dicsi) Pál hdp. őrmestereknek.

A Magyar Kis Ezüst Vitézségi Érmet a hősi halált halt Banos László hdp. őrmesternek, Juhász Géza tart. szakaszvezető c. őrmesternek, Deák Imre tart. szakaszvezetőnek, László Lajos, Darabán Árpád, Pálinkás József, Szvoboda Lajos, Csuhai Miklós, Veres József és Szabados Jenő tizedeseknek, Cine János, Horváth Lajos és Siflis Géza honvéd, c. őrvezetőknek, Benyák Károly, Bóna Lajos, Méri Ferenc, Ullrich Ferenc és Fodor Lajos honvédeknek, Péterffy Andor hdp. tiz. c. őrmesternek, Katovics Jenő, Kovács István és Maróti Ferenc tart. szakaszvezetőknek, Tuza László, dr. Simon István, Horányi Béla, Kövér Rafael, Rezgő Antal, Bérczi István, Veress Győző, Ondreik József, Bibó Zoltán, dr. Fodor György, Gáspár Lajos hdp. őrmestereknek, Balázs Vilibald, Kajtár Gyula és Baráth József ht. tü. szkv. őrmestereknek, Knechtl Gyula, Tölgyesi Lajos, Szabó Kálmán, Török Árpád, Balla István, Vigh Imre, Márton József, Deli János, Csik Márton, H. Szabó Imre, Szabó János, ifj. Rácz Sándor, vitéz Kerekes Ferenc, Török Béla, Rózsa Pál, Balogh László, Erdős Sándor szakaszvezetőknek.

MAGYAR HŐSEI:

KIS ISTVÁN
tizedes, Magyar Kisezüst Vitézségi Érem

BUGYI ISTVÁN
őrvezető, Magyar Kisezüst Vitézségi Érem

VARGA ERNŐ
őrvezető, Magyar Bronz Vitézségi Érem

TAVASZ MIKLÓS
őrvezető, Magyar Bronz Vitézségi Érem

BAGDI BÉNI
őrvezető, Magyar Bronz Vitézségi Érem

NYAKAS LÁSZLÓ
honvéd, Magyar Bronz Vitézségi Érem

DOMOSVAY JÓZSEF
őrvezető, Magyar Bronz Vitézségi Érem

CASABLANCA KIKÖTÖJE ELLEN
intéztek heves és eredményes támadást a német bombázógépek. Az angol és amerikai utánpótlásnak legfontosabb afrikai kikötőállomása ellen ez volt az első német légitámadás
←

HELLMUTH VON RUCKTESCHELL
kapitány, egy segédcirkáló parancsnoka tölgyfalombot kapott. A segédcirkálók sikeréről számol be az a német különjelentés, mely szerint a „víz színén járó" német tengeri haderő 187.000 tonnányi hajóteret süllyesztett el az utóbbi hónapokban. Ezzel, valamint a december hónapban elsüllyesztett 447.800 tonnával 8,940.000 tonnára emelkedett az 1942-ben megsemmisített ellenséges hajók bruttóregisztertonnatartalma
→

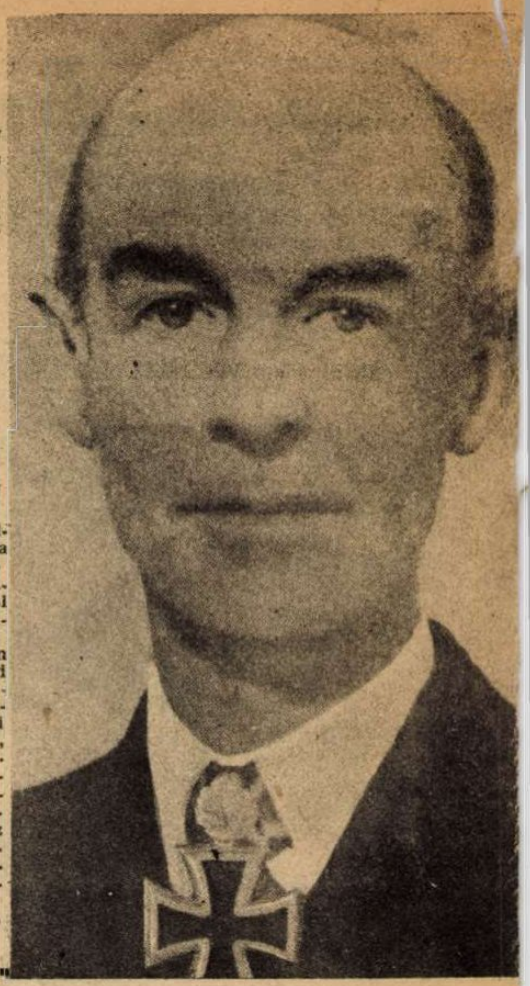

HADIJELENTÉSEK, CSATÁK

A nagy téli hadjárat hullámzó harcairól sűrűn érkeznek a jelentések s azt mutatják, hogy a szovjet minden erejét összeszedve, még egyszer megkísérti a hadiszerencsét. Páncélos dandárokkal és hadosztályokkal rohanja meg az európai szövetségesek védőállásait, a legkisebb támaszpontra is igyekszik nyomasztó túlerőt zúdítani, de eddig csak a világtörténelemben egyedülállóan nagy veszteségeket produkáltak eredményként generálisai. *A nagy összjáték nem sikerült, hiába dicsekedett Roosevelt újesztendei nyilatkozatában az angolszász világ és a bolsevisták összehangolt akciójával,* amely állítólag teljes megelégedést váltott ki Moszkvában is. Ez az összjáték egy körvonalaiban csakugyan nagyszabású terven nyugodott: rátámadni Rommelre, s betörni Francia Eszakafrikába, (sőt talán partraszállni Délfranciaországban is) elvonni a keleti arcvonalról a német tartalékokat, meg a légi flotta hadtesteit, lekötni a három új fronton, hogy aztán a meggyöngült keleti védőfalra minden erejével rárohanhasson Timosenko. Mint mellékes akció, a belső front szétzúzására, az erkölcsi ellenállás és a haditermelés megzavarására maradt volna a Royal Air Force, az angol légifotta sorozatos rohama Németország és Itália városai ellen. Vérmes reményeket keltett a világhadjárat terve a demokráciák közvéleményében, de *a terv még nem eredmény... Rommel* úgy pusztítja Montgomery 8-ik hadseregét, hogy egyetlen csatát se vív vele, a brit páncélosok motorját szétrágja a sivatag homokja, felrobbantják a villámgyorsan dolgozó műszaki különítmények furfangosan elhelyezett aknái, *Eisenhower* amerikai tábornok pedig moccani se tud Tuniszban. A megrohanásra tán elegendő csapatai szívós és súlyos csatát nem vívhatnak minden talpalatnyi földért, *meg kell várni az utánpótlást, amelyből viszont nagy dézsmát szednek ki a német tengeralattjárók.* Délfranciaország megrohanásáról le kellett mondani, mert mikorra a terv éretté vált, a francia parton már a német és olasz csapatok várták a hivatlan vendégeket...

Maradt hát egyedül a szovjet téli offenzivája s a bolsevistáknak most is, mint az elmúlt télen: egyedül kell megkísérelniök: vajjon a negyvenhónapos háború elhasználta-e a félelmetes germán hadigépezetet. A szétlőtt szovjetpáncélosok ezrei, az elpusztított repülőgépek, a csatatereken maradt holttestek tízezrei s a szilárdan kitartó védelem bizonyítja, hogy ez a spekuláció se vált be, hogy *a keleti arcvonal ma is olyan erős, mint volt.* A rugalmas, „gumiszalag"-taktika az idén is bevált, de a moszkvai hadvezetőség már nem emlékszik a mult tanulságaira és *nagy diadalmi dobverést rendez, ha a német védelem kitér az első rohamok nyomása elől, kiürít néhány falut, hátrábbhúzódik.* Arról már aztán se Moszkva, se a londoni rádió nem beszél, hogy a „diadalmasan előretörő" bolsevista erőket *pár nap mulva elvágják hátsó összeköttetéseiktől, s könyörtelen következetességgel megsemmisítik a szűk katlanokban.*

Így „győznek" az új esztendő első napjaiban a demokráciák, s közülük egyedül Amerika lehet elégedett, mert ő már területi nyereségre is szert tett — szövetségese rovására. A hősiesen megszállott Libéria néger köztársaságot gyarmatai közé kebelezte be az USA, *nyilván azon a „történelmi jogon", hogy annak idején a rabszolgakereskedők innen szállították át a harlemi negyed lakosságának őseit az Újvilág farmjaira.* Dakar szintén a csillagos lobogó alá került s a nyugatafrikai kikötővárosban ezidőszerint már hat amerikai bizottság tárgyal szakadatlanul katonai és technikai szakembereivel arról: hogy lehetne annektálni francia Szenegáliát is?

Anglia a keleti parton kárpótolta magát: *megszállta Francia-Szomálit, amelyet természetesen nem védett senki.* Nagy a versenyfutás az elrabolható területek után, csak az a baj, hogy ezek is elfogynak már... Algirban Darlan utódává Giraud tábornokot nevezte ki Eisenhower, — a béke hát itt nem áll helyre Anglia és az Unio között.

A szovjetfronton

a hét folyamán is a meg-megújuló bolsevista támadások és az eredményes védekezés, s az ellentámadások pusztító hatásai jellemezték a helyzetet. *A csaták hevessége különösen a Don és Volga között, meg a Don alsó folyásánál, a Kalmükföldön szembetűnő,* ahol a szovjet hadvezetőség még mindig nem tett le az offenzíva egyik részletcéljának szánt előretörésről Rosztov irányába.

A *Don és Volga között* rosszul végződött a bolsevisták tömegtámadása. Tazinszkája mellett körülzárták Timosenko egyik páncélos hadosztályát és napokig tartó csatában teljesen kiirtották. *Egyetlen napon 62 nehéz harckocsi pusztult el ebben az acélgyűrűben s a hadosztály egész törzskara is ott veszett.* A Don nagy kanyarulatában a német sündisznó-állások szétzilálták a támadás erejét, hiába szerveztek külön tartalékokat, egyenesen azzal a rendeltetéssel a bolsevisták, hogy az előnyomuló ék mögött ezeket a harckocsikból alakított védelmi gócokat megsemmisítsék. A Mot-Pulkok kitartottak, sokszor napokig elzárva a főerőktől, repülőgépen kapták a lőszert és élelmet, míg végül az ellentámadások felszabadították őket.

Sztalingrád környékén, s a *Tereknél* ugyancsak hiábavalónak bizonyultak a szovjetrohamok, amelyekbe már sebtiben kijavított páncélosokat tudtak csak harcbavetni.

NÉMET LÉGVÉDELMI OSZTAG AZ ATLANTI-ÓCEÁN PARTJÁN
Hajnali szürkületben és az alacsonyan úszó felhők védelme alatt angol repülők közelítették meg az európai partokat. A német légvédelem „melegen" fogadta őket...

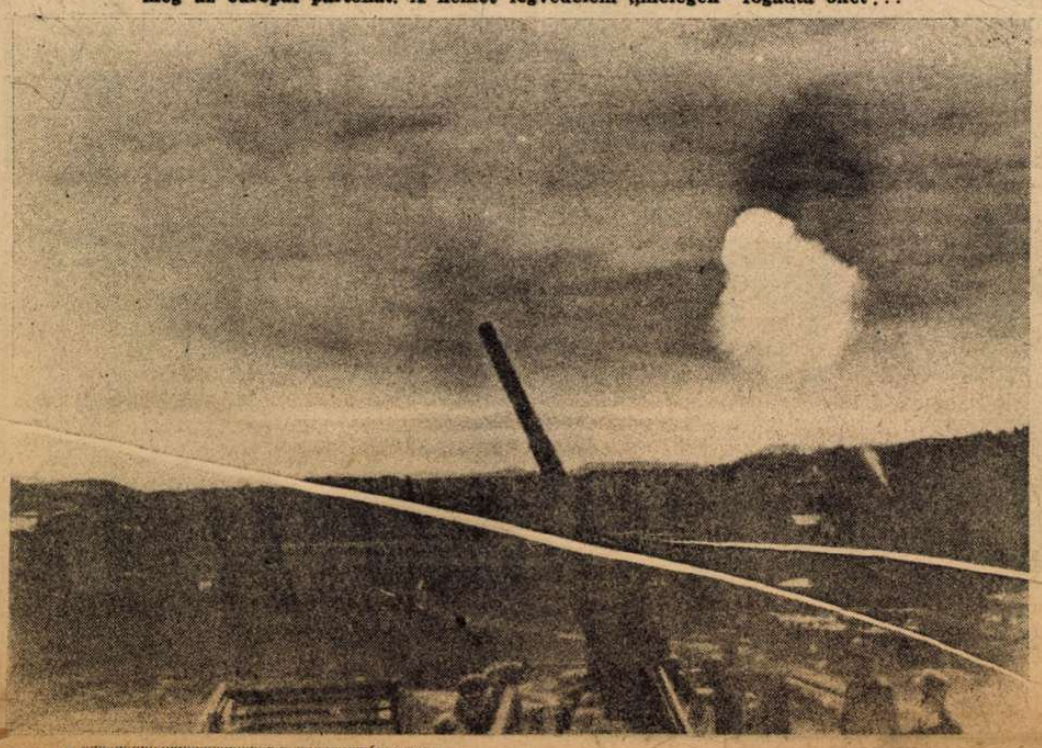

NÉMET TENGERALATTJÁRÓ-VADÁSZOK
kisméretű hajója a norvég partok közelében. Veszélyes ellenfele az angol tengeralattjáróknak...

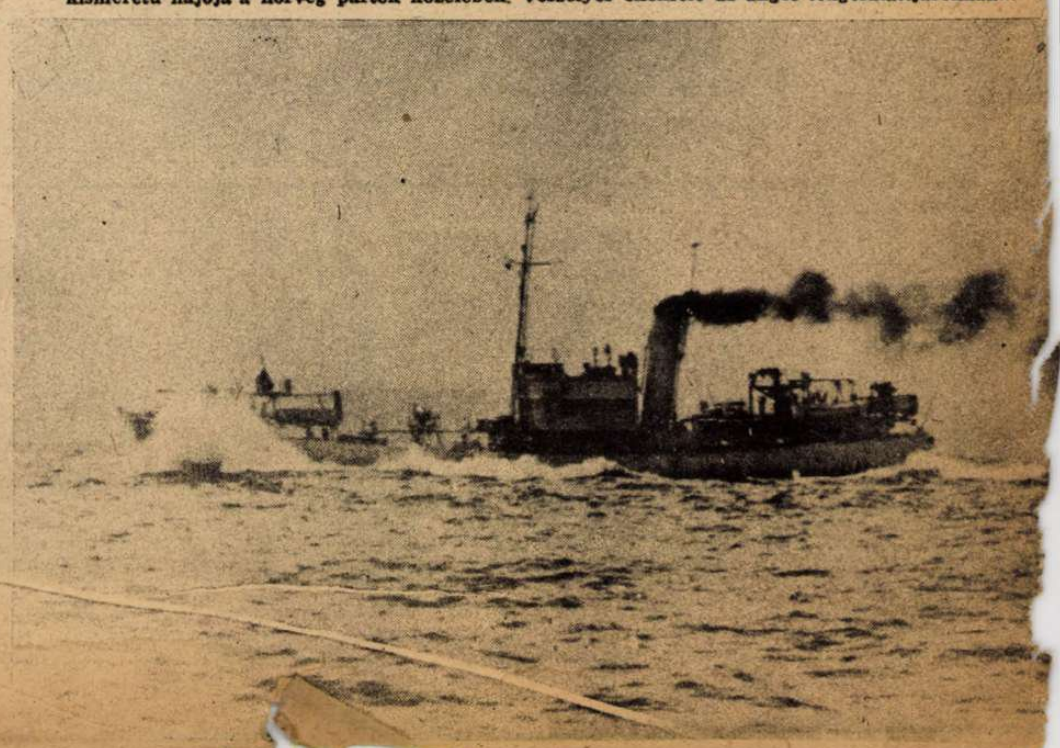

AZ UKRAJNAI TÉL
sivár hótengerében csoportosan megy munkára a falvak lakossága

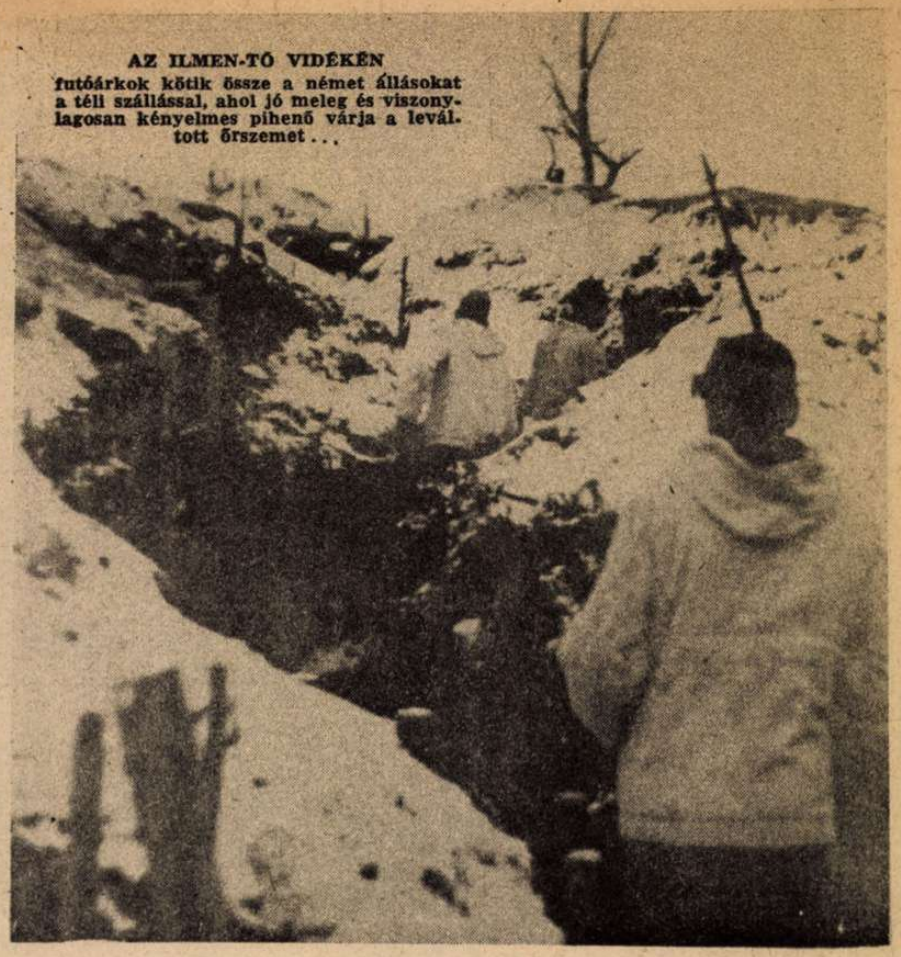

AZ ILMEN-TÓ VIDÉKÉN
futóárkok kötik össze a német állásokat a téli szállással, ahol jó meleg és viszonylagosan kényelmes pihenő várja a levált. tott őrszemet . . .

ÉS ÚJ FORDULATOK

Velikije Luki támaszpontjáért két hét óta a gépek és emberek hekatombáit áldozta a bolsevista vezetés, de a fontos hely szilárdan német kézen van ma is, *mindössze néhány helyen rövidítették meg harcászati okokból itt a védelmi vonalat.*

A kalmük-sivatagban váltakozó hevességű harcok után ellanyhult a küzdelem.

Rzsev környékén, ahol karácsony óta heves harcok dúltak. *1910 szétlőtt páncélos hever a német védőállások előtt s 582 üteg esett zsákmányul, vagy pusztult el.*

A magyar honvédség arcvonalával szemben karácsonyig nyugalom volt, amelyet csak a járőrvállalkozások és erőszakos felderítések zavartak meg. Az újesztendő azonban itt is változást hozott: a bolsevisták nagyarányú csapatösszevonásokba kezdtek s a kezükön levő vasútvonalon, országutakon egymást követik egy idő óta a menetoszlopok és anyagvonatok, meg teherautók. Századnyi erejű, vagy ennél is nagyobb alakulatok igyekeznek a magyar védővonalakat kitapogatni, *de a támadások a honvédség tűzgépeinek összefogott működésében már a fő védelmi vonalak előtt összeomlanak.* A karácsony táján beköszöntött nagy hideg ismét enyhült, *s minusz 20 fokos fagy helyett a nulla fok körül jár a hőmérő.*

A szovjet hadvezetésben váratlanul változás következett be: *Timosenkót egy londoni hír szerint, leváltották s helyére Zsukov tábornokot, a nemrég kinevezett hadügyi népbiztost állították.* Hogy Timosenko a jövőben milyen beosztásban dolgozik majd, arról nem tudnak az angol hírforrások sem s egyelőre azt se szellőztetik: miért kellett ilyen hirtelen távoznia Sztalin kedvelt marsalljának. De alighanem ott van az okok közt, — ha ugyan nem ez az egyetlen ok, — *a tavaszi nagy kudarc után a téli offenziva irtózatos áldozatokkal járó sikertelensége is* . . . Az angolszász lapok már nem titkolják súlyos aggodalmaikat, hogy a tél bajosan hozza meg az áhított sikert, amivel pedig a katonai szakértők oly derűlátón biztatták még a közvéleményt nem is olyan régen.

Az óceánokon

december folyamán, a most kiadott német jelentés szerint, *nem lankadó erővel folyt a harc az angolszász világ utánpótló hajózása ellen.* Az év utolsó hónapjában a búvárnaszádok és a vízszinén járó tengeri haderő elpusztítottak összesen *634.800 tonnányi 109 kereskedelmi hajót, azonkívül egy cirkálót, kilenc rombolót, egy korvettet, két búvárnaszádot és egy biztosító járművet.* A búvárhajók teljesítménye ebből 431.300 tonna. Az elmúlt télen a demokráciák hajózására mért csapásnál sokkal súlyosabb ez a decemberi statisztikában feltüntetett. Az ok: *közelebb kerültek az U-naszádok támaszpontjaihoz az angolszász karavánok, amelyek után most nem kell a téli, viharos, ködös tengerre kiszállni, s a rossz felderítési viszonyok mellett megkeresni minden convoyt.* Afrika utánpótlása úgyszólván a tengeralattjáró flotta szeme előtt kell történjék, s a búvárhajóknak csak meg kell várni, míg a becses hadianyaggal megrakott tehergőzösök és csapatszállításra átalakított személyhajók megtámadására legkedvezőbb a pillanat.

Az afrikai kikötőkben ugyanakkor a megtizedelt convoyok kirakodó helyeit keresik még a légi haderő bombavetői, s nincs nap, amikor Bone, Philippeville, vagy Algir mólói fölött meg ne szólalnának a légiriadó szirénái s a ledobott bombák el ne süllyesztenének, vagy hosszú időre használhatatlanná ne tennének néhány hajót.

A jeges északon is megélénkült a búvárhajók tevékenysége, mert *az U-naszádok éberen őrködnek: nehogy a bolsevisták utánpótlást kaphassanak ezen az úton szövetségeseiktől.* A Medve-szigetek magasságában búvárhajókból és több cirkálóból, valamint rombolóból álló raj támadott meg egy angol karaván̂t, amelyből *órákig tartó harc során kilőttek több kereskedelmi gőzöst és súlyosan megrongálták a kísérő flottilla harci egységeit.* Búvár-

8 MILLIÓ 858 EZER BRUTTÓREGISZTERTONNÁT
süllyesztett el 13 hónap alatt a német haderő az ellenség hajóállományából. A szemléltető rajz legalsó, szaggatott vonala mentén a tengeralattjárók által okozott ellenséges hajótérveszteséget, a felette levő vékonyabb vonal mentén az egyes hónapok összes ellenséges hajóveszteségének értékelt olvashatjuk le. A meredek, vastag vonal mentén az utóbbi 13 hónap összeadott eredményeit találjuk meg. Ezzel a közel 9 millió tonnával 30 millió tonnára emelkedett az angolszász hatalmak bruttóregisztertonna-vesztesége a háború kitörése óta

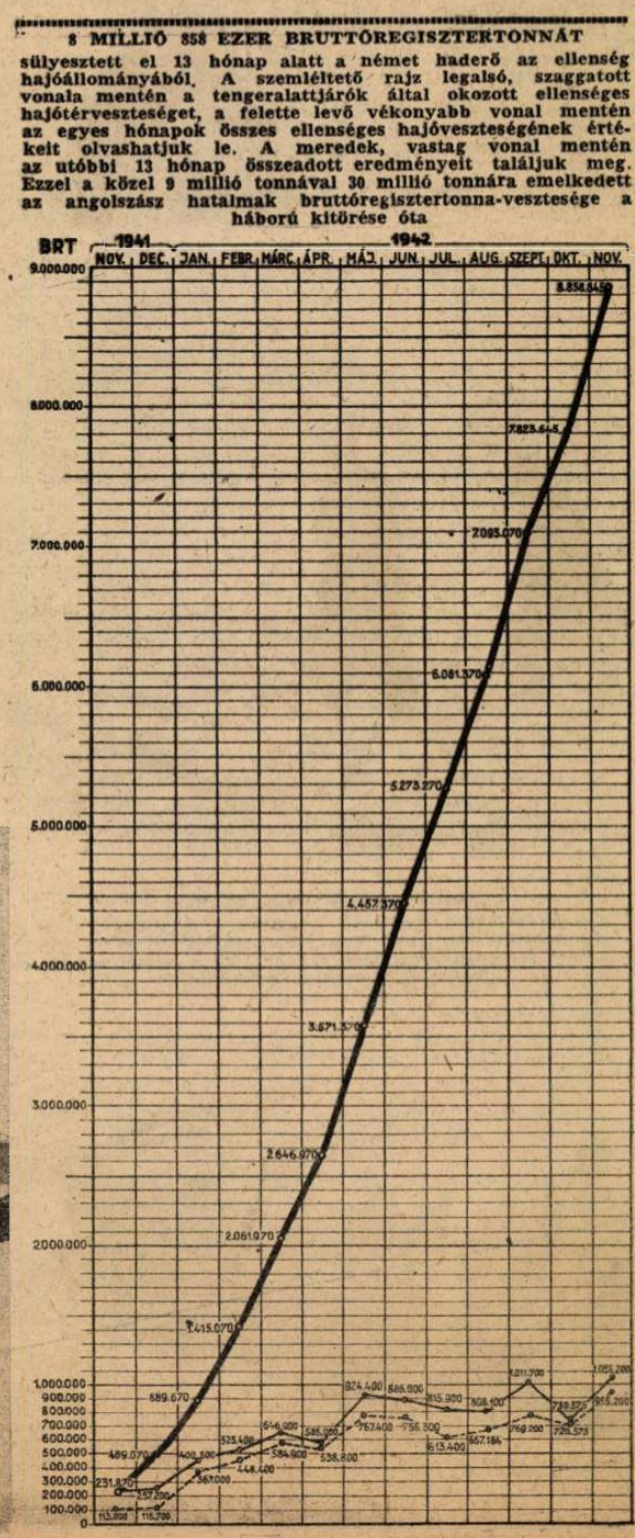

HIRNING OSZTAGVEZETŐ-HELYETTEST
Hitler a Vaskereszt lovagkeresztjével tüntette ki

A JERVIS,
a brit flotta egyik 1690 tonnás rombolója. Egy német búvárhajó január 1-re virradó éjjel Cyprustól északkeletre két torpedólövéssel elsüllyesztette

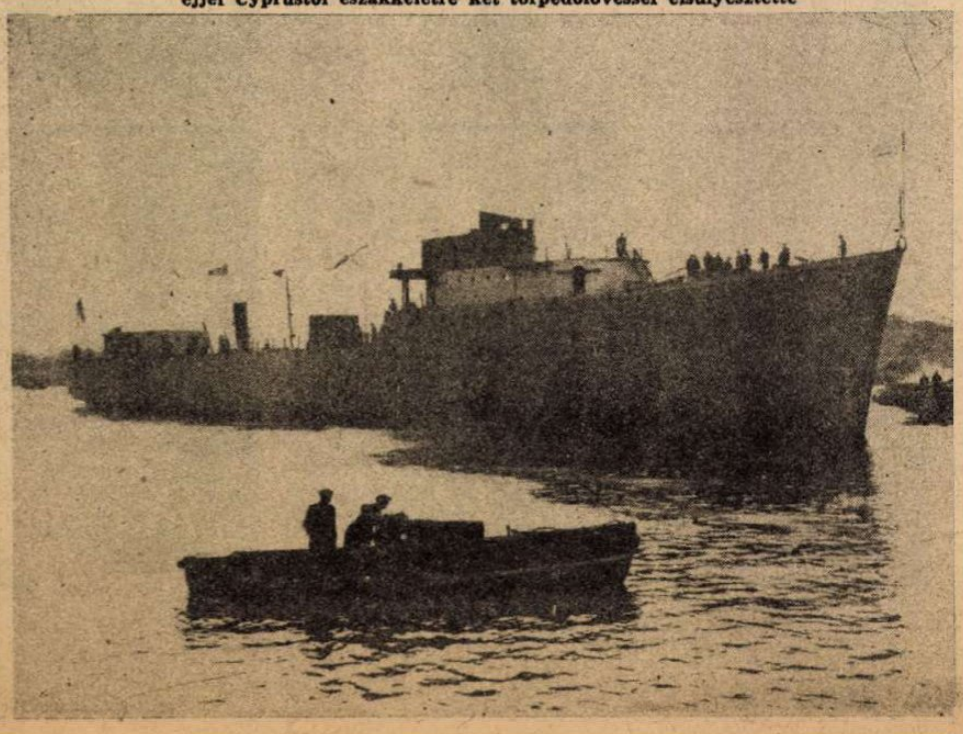

hajók ugyanebből a karavánból négy gőzöst torpedóztak meg.

A Csendes óceánon viszonylagos nyugalom uralkodik. Az USA flottája valamelyik biztonságos támaszponton rejtőzik és *a Salamon-sziget mellett vívott három csatában szerzett sebeit gyógyítgatja.* Parancsnokló admirálisa Washingtonban időzik, hogy megpróbáljon magyarázatot adni a vereségek okairól.

Afrikában

a megjavult időjárás se hozott különös élénkséget a harcokban. Csak a tengely légiflottájának tevékenysége vált erőteljesebbé nyugaton is, keleten is, ahol Montgomery szétszóródott páncélos hadseregének oszlopait támadják a romboló és harci gépek szakadatlanul, nagy veszteségeket okozva a védtelen csapatoknak. *A brit 8-ik hadsereg kétfelé szakadva igyekszik nyugat felé. Egyik része megpróbálja a harci érintkezést fenntartani Rommel tábornagy utóvédjeivel, a másik pedig messze délre, a sivatagban vánszorog, örökre elesve céljától, hogy bekerítse a marsallt,* vagy legalább elvágja összeköttetését utánpótló vonalaival.

Tunisz határán a tengely csapatai megszállva tartják azokat a hegyi hágókat, amelyeken Eisenhowernek át kellene kelnie, ha meg akarja támadni Bizertát. Az amerikai tábornok nem mozdul, s a fronton mozgást csak a tengely rohamcsapat-vállalkozásai jelentenek, amelyek legutóbb jelentékeny erőkkel kivetették állásaikból Eisenhower hadosztályait.

A német-olasz légi fölény napról napra jelentkező bizonyítékaival találkozunk a hadijelentésekben, amelyek elmondják, hogy Tunisz és Algir támaszpontjait mikép árasztják el bombáikkal, s hogy rohanják meg az angol-amerikai csapattáborokat, állásokat is a tengely repülői. Az elhárítás tehetetlen, a légvédelem gyenge, az angolszászok repülői pedig, valahányszor idejük van felszállni a megrohant repülőterekről, *mindannyiszor súlyos veszteségeket szenvednek, mint legutóbb is, mikor rövid harc után 10 angol Hurricane-mintájú és Spithfire-gépet gyujtottak fel a német pilóták lövedékei, a fellegek közt vívott párbajban.* Libiában 6 angol repülőgép pusztult el, Tuniszban Bone bombázása során egy 10.000 tonnás kereskedelmi hajót sülyesztettek el és 15 angol repülőgépet semmisítettek meg, saját veszteség nélkül. Az olasz jelentés szerint pedig légiharcokban 22 ellenséges repülőgépet lőttek le.

A hadihelyzet az új esztendő első hetében sehol nem ád okot az aggodalomra s beszélhet a demokráciák propagandája, amit akar, készíthetik a terveket a győzelem utánra az összes angol és amerikai szakemberek, világtörvényszékkel, új népszövetséggel. *Ezt a háborút nem a propaganda és nem a megváltó plánumok döntik el, hanem a fegyverek ereje és a fiatal népek szívének győzelmi akarata . . .*

A VOLGA
vizén már jégtáblák úsznak és a fénylő foltok jó irányítói a német repülőknek, mikor támadásra indulnak a bolsevista állások ellen ↑

PUSZTULÁS A CÉL ELŐTT
Közvetlenül a német állások előtt álltak le ezek a szovjet páncéloskocsik — örökre! A szovjet hadvezetőség kétségbeesett tömegtámadásainak sikertelenségére jellemző, hogy december 21—31. között 742 szovjet harckocsit semmisítettek meg, zsákmányoltak vagy tettek mozgásképtelenné a németek →

KEMÉNY HÓVIHAROK
kavarják az orosz utak porhavát. Az autók elakadnak, de a katonák belefekszenek a szélbe és elérik céljukat ←

NÉMET GYALOGSÁG
várja a rohamparancsot Velikije Luki körzetében. Velikije Luki ellen a szovjet vasárnap indított támadásai is meghiúsultak; a védők szilárdan tartják kezükben a várost ↓

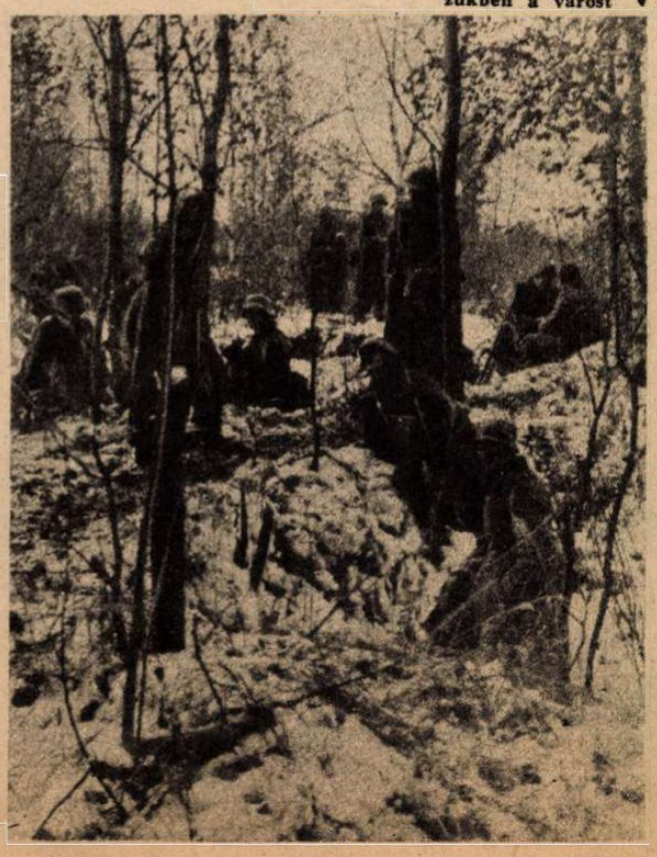

HADIFOGLYOK MENETELNEK
hosszú sorokban, Kalugától nyugatra az egyhangú, sivár frontmögötti területen. Egy egész zászlóaljat és 96 kiserődöt semmisített itt meg január 3-án a német ellentámadás és számos foglyot ejtettek

A SZOVJET — TÖMEGTÁMADÁS UTÁN
gondosan át kell kutatni a visszavonult szovjetcsapatok nyomán a területet, mert a kunyhók, vermek, elhagyott szállások mind-mind kitűnő búvóhelyet adnak a visszavonulásban elmaradt katonáknak

Tarnopolból indult el...

DÖVÉNYI NAGY LAJOS KORTÖRTÉNETI REGÉNYE

(20.)

— Haligasson ide, Nussbaum bácsi... Ez az ember, ez a Gyéressy engem egyszer megütött. Ostorral ütött meg, abban a házban, ahol otthon vagyok... Megalázott! Mint valami állatot, úgy vert engem. Megesküdtem az Örökkévaló nevére, hogy visszaadom neki. Megátkoztam magam és minden maradékomat, ha elfelejteném a bosszút. Ha belepusztulnék, ha magam is koldussá válnék, akkor is tönkretenném ezt az embert. Akarom látni a szenvedését. A megaláztatását, ezzel a két szememmel. Könyörögjön előttem... Nyöszörögjön, mint a bélpoklós, hemperegjen a lábam előtt, hogy belerughassak átkozott testébe. Hogy arcára köphessek... Azt akarom... Őt magát és minden magját, míg élek, úgy akarom üldözni, mint az Úr haragja Belzazárt... Ezért kellenek nekem azok a váltók. Ezért nem drága nekem a maga kamatja, Nussbaum bácsi... Csak egyszer itt érezzem a nyakát a markomban, hogy szoríthassak egyet rajta...

A verejték elöntötte egész testét, inai reszkettek, mintha kilométereket futott volna hegyről lefelé. Alakja megnyúlt, szinte a mennyezetet érte a feje, egy kínzó görcsben merevedett meg s a vén bankár megbabonázva nézte.

Lihegve hallgatott el végre, s kiszáradt ajkát nyalogatva roskadt a székre.

— Úgy... úgy... — motyogta Nussbaum. — Hm... Hát így áll ez a dolog? No, Brandstein Juda, szedje össze magát... Nem kell krenkolni magát. Rendben van... Én a kezére adom ezt az embert. Csináljon vele, amit akar. Semmi közöm hozzá. Ha Isten akarja, kiszabadítja a maga kezéből, ha akarja bennehagyja... Ne féljen! Majd jön Gyéressy méltósága azért a pénzért... Bizza rám. Majd én... én segítek magának.

Nyerítve felkacagott, az asztalt csapkodta és szeme jókedvűen ragyogott.

— Bizza csak rám. Ez lesz az egérfogó, ez a kis bolt. A Nussbaum bácsi bankja. No, zsidó... no, öreg uzsorás... vén huzóvonó... úgyis mind azt mondják. Veregetik a vállamat, csak éppen a szakállamra nem köpnek a disznók... Egy se fogott még kezet velem... Ó, Brandstein Juda, ha én olyan fiatal lennék, mint maga... Jó... jól van, fiam... kedves fiam, Brandstein Juda, nagyon jól van... Meg kell tanítani őket... Hetedíziglen, mint az Írás mondja, hetedíziglen érezzék a bosszút azért, amit rajtunk végbevisznek... Hhahaha... Ugy...

Kifáradt, összecsuklott, alig bírt a széken megmaradni, rá kellett támaszkodnia mind a két kezével az asztal lapjára, hogy le ne csússzék a földre. Megkapaszkodott, reszkető feje, mint sokkos, megállíthatatlanul mozgó, elbágyadt testétől független tárgy imbolygott Juda szeme előtt.

— Nno... — mondta sokára, — Brandstein Juda, megértettük egymást...

— Meg.

Mosolygott s már nyugodt volt megint. Az indulat vörös köde letisztult agyáról. Lám, csakugyan milyen jól megérti egymást két ember. Két zsidó ember... Üzletben is, másban is... Egyformán gondolkoznak bizonyos dolgokról, egyformán szeretnek, ugyanaz a gyűlölet és harag lobog bennük. Összetartoznak.

— Amit beszéltünk, Nussbaum bácsi, kettőnk közt marad.

— Persze, persze... Kettőnk közt, Brandstein Juda.

— Holnap elhozom a pénzt. Holnap reggel.

— Jó. De nem sürgős... Én... a magaméból is kifizetem, ha kell. Ezt ki... Zentausend Kronen... Zwanzigtausend Kronen... Amennyit kell. Legyen ez a mi közös nagy üzletünk... A bosszúállás üzlete... Hehehe... Jó... Sehr gut... sehr... Nnnna... Hát szóval a váltók rendelkezésére állnak, Brandstein Juda. De természetesen kamat nélkül számítolja le őket... Ahogy megbeszéltük, fiacskám...

Kikísérte, utána totyogott a külső szobába s ahogy a küszöbön átlépett, ráripakodott a könyvelőre:

— Hallgatóztál, mi?! He? Tudom! De egyszer összeesel majd a kulcslyuk előtt, te ganef! Vagy bálvánnyá válsz, mint Lóth felesége. Vigyázz!

Bizalmasan Judához hajolt és huncutul súgta:

— Így kell bánni az alkalmazottakkal... Csak keményen, mert különben elszemtelenednek. Hadd higyje, hogy minden lépését látom... Hehehe...

A kocsis leráncigálta a zabos turbát a ló fejéről és Juda elnyújtózott a kopott bőrülésen.

Az ócska hintó nagyot zökkenve megindult, ringatva, rázva utasát, aki most nem vette észre a kikopott kövek mély gübbenőit.

Jól elvégezte ezt is. Mint annyi más dolgát, pontosan, idejében, nem sietve, de egy perccel se később, mint ahogy kell. Ó, a céltudatosság nagy dolog. Előkészíteni azt, amit véghez akarunk vinni. Hidegen, kiszámítva. A szenvedély, akár öröm, akár harag, csak hátul kulloghat, s a diadalnál lépjen az első sorba. Mi lett volna, ha akkor, ott az ebédlőben, az összetépett váltók papírdarabkái fölött a szégyen és düh első furiájának engedve ráront arra az emberre? Kaphatott volna még néhány ütést, hiszen erősebb volt nála, bátrabb is... Úr... Az, persze... Most nyugodtan jár-kel a világban, nem gondol semmi rosszra, el is felejtette már, hogy egy zsidó fiatalembert megütött egyszer az ostorral, amivel a lovát szokta biztatni, vagy a kutyáit. S egy napon mi történik majd? Ó... Várj, Gyéressy Ádám...

Kurtát bólintott, aztán fütyörészni kezdett.

Isten tudja, hogy jutott eszébe egy kuplé foszlánya, amit még a tavasszal hallott Pesten, tarka kis dallam, pár taktus mindössze.

Ezt ismételte, újra, meg újra, míg a konflis döcögött vele hazafelé.

Fogadta a köszönéseket, kegyesen, jólelkűen bólogatva, mosolyogva, vagy komoly, mozdulatlan arccal, — ki hogy érdemelte. Sokan vehették már megtiszteltetésnek, hogy üdvözölhetik Brandstein Judát. Ezek mindössze egy biccentést kaptak, mások kedvéért a kalap szélét érintette újja hegyével. Akadtak olyanok is, akiknek köszöntését széles mozdulattal viszonozta, de ezeknek már hivatalnokoknak kellett lenni a városnál, vagy az adóhivatalban.

— Álljon meg csak... — kopogtatta sétabotjával a kocsis hátát.

A városháza előtt voltak éppen.

Kiszállt, s mint akinek halaszthatatlan dolga van, besietett az épületbe.

Nyikorgó cipőjében végighaladt a földszinti folyóson, kényesen kerülgetve az ajtók előtt ácsorgó ügyes-bajos embereket, aztán felhaladt az emeletre, a polgármester szobája felé.

Semmi dolga nem volt itt, s néhány perc mulva lassú léptekkel már ballagott is visszafelé a lépcsőn. Csak éppen szívott egyet a hivatal levegőjéből, mint mindannyiszor, ha erre járt. Ezt a játékot gyerekes örömmel csinálta végig, tán mert valaha annyi névtelen szorongással tekintett fel a házra, amelynek örökké nyitott kapuján csupa hatalmas és számára ártalmas ember járt ki s be. Akkoriban azt hitte: mindenkinek, aki otthonosan lép be a hűvös porszagot lehellő boltozat alá, joga volna őt felelősségre vonni, hogy mit keres a városban s pecsétes írással ki is kergethetné Munkácsról. Ha arra gondolt, hogy egy napon át kéne lépnie a városháza küszöbét, apró verejtékcseppek lepték el a homlokát. Kínzóeszközöket sejtett a vastag falak mögött, fegyveres katonákat, mogorva hivatalnokokat, kik tán meg is ütik az olyan védtelen senkiket, mint ő. A korlátlan hatalom lakozott a címerrel díszített homlokú palotában, s ettől mindig félt... Persze, ez régen volt. A félelemből mostanáig nem maradt meg semmi, csak ez a gyermekes kedvtelés, ez a futó séta a valaha félelmetes házban.

— No, mehetünk.

Még egyszer visszapillantott a kapura, fellépett a nyikorgó kocsiba és elnyúlt az ülésen.

II.

Az első hó leesett már, mikorra a vasút elkészült.

A táj egészen megváltozott, alig ismert rá, mikor meleg farkasbundájából kihámozta a barakk előtt a buzgó és vidámképű Buxbaum. Vagy két hétig feléje se nézett a munkának, a kantint ráhagyta Mojsera, a ruténeket pedig az öreg könyvelőre, akit Oziás papától örökölt. Nem szerette az őszi sarat, a vígasztalanul csöpögő esőt, a ködöt, amely alattomosan hömpölygött a völgyekben, s fehér birkanyájként kúszott ide-oda a széltől hajtva a domboldalakon. A fák kopasz ágairól csöpögő víz, a szürke ég, a ragadó sár elriasztotta, bekergette a városba. Nem volt már türelme maradni.

De a friss havas napon egyszerre sajnálni kezdte, hogy vége a vállalkozásnak. Tiszta és szép volt minden, gusztusos, a bokrok vékony ágai szinte karvastagságúra duzzadtak a könnyű pihéktől, amelyek a szélcsendes éjszakában sűrűn hullottak és óvatosan tapadtak egymáshoz, lehellet-finoman. Minden emberi szó messzire hangzott a mély és tiszta csendben, a barakkok körül hóemberek álltak, törött pipával a szájukban, magas szőrös rutén süvegben, hónuk alá szorított ócska nyírfaseprővel. A töltést is beborította a hó, csak a talpfák és sínek nem tűrték a fehér takarót, azokon megolvadt a pihe s kékesen csillogtak szabályos hasábjaik, meg a végtelenbe nyúló acélszalagjuk.

Az emberek jókedvűen köszöntötték s ő is lereszkedő volt: szóbaállt mindenkivel. A kubikosokkal is, akiket pedig majdnem útált gőgösségük miatt.

— Azt a ládát vitesse be az irodába, Buxbaum — intett a szánkó felé.

Szalmába bónyálva hevert a lábánál a jókora csomag, s mikor a kantinos maga ragadta meg, hallotta: üvegek csörrennek benne.

— Még mindig árut hoz, Brandstein úr?

Csodálkozva vonta fel szemöldökét.

— Á, nem portéka... Drága ital lenne, — mosolygott. — A mérnökkel akarok egy pohár pezsgőt inni...

Buxbaum megértőn hümmögött, de azt már túlzásnak tartotta, hogy Brandstein Juda egy egész hordó pálinkát üttetett csapra az embereknek is. Igaz, nem voltak már sokan, hiszen az utóbbi hetekben állandóan elbocsátások voltak, a létszám egészen elapadt, a kantint is alig volt érdemes nyitva tartani, nem fogyott semmi, pár deci pálinka, néhány hal, avas szalonna, — ez volt a napi forgalom.

Az utolsó heti keresetekből még a könyvelő levonta a szombati dorbézolás árát, a polcokon porosodó harmonikák közül kettőt megvettek a legények s a telep elnéptelenedett. Ötven, vagy hatvan ember lézengett a barakkok körül, akikre még szükség volt az utolsó simításoknál, s akiket kénytelen-kelletlen tartott Brandstein Juda.

— Van valami abrosza. Buxbaum? — kérdezte, mikor az irodában ledobta a bundát és kezét melengette a piroshasú dobkályha mellett.

— Abrosz? Honnan lenne? A kantinban soha nem terítettünk a parasztoknak, — csúfolódott.

— Hát akkor hogy eszünk itt?

— Majd megkérdezem a mérnök szakácsnéját. Annak tán lesz.

— Bontsa ki a sült kacsákat. Azok is a ládában vannak.

A bundazsebből szivaros dobozt, cigarettát szedett elő, s kirakta az asztalra. Most már bánta, hogy Rozelét nem hozta magával, igazán nem vallott volna szégyent vele, hiszen csinos asszony s legalább megszokná, hogy idegenek közt forgolódjék. No, — gondolta, — majd az avatáson ő is itt lesz.

Alig várta, hogy alkonyodjék, addig a könyvekkel bíbelődött. Az öreg nyögve, sóhajtozva cipelte eléje a számadásokat, kimutatásokat, s ő únottan belenézett mindegyikbe. Olykor egy-egy kérdést vetett oda, a feleletre bólintott s mikor mindennel készen voltak, gyorsan feléje fordult:

— A kantinban minden rendben van?

— A kantinban?

— Persze. Nem tetszik nekem egy idő óta ez a Buxbaum...

— Hogyhogy?

— Ez lop. Meglop engem, aki a jótevője vagyok...

Az öreg könyvelő vállat vont. Bölcsen mosolygott és félrehajtott fejjel mondta:

— És? Nem marad magának elég? Nézze, Brandstein Juda, mindenki lop. A szérűn a madár, a nyomtató ló, a konyhában a szakácsnő, a gyümölcsösben a vincellér. Ez benne van a haszonban. Maga biztosan úgy kalkulált, hogy azt a pálinkát, ami a hordóból elcsöpög, megfizeti magának a paraszt. Miért nem kalkulált úgy, hogy a Buxbaum hasznát is vele fizettesse meg? Dolgozott és elszámolt magának. Hallgatta a parasztok káromkodását, beleszívta a tüdejébe a füstöt, ha csúfolták, azt is elviselte... Maga helyett. Mit sajnálja tőle? Egy ilyen kis ember kicsit lop. Gyámoltalan. Mit törődik vele?

— No, jó. Hagyjuk...

— Persze, hogy hagyja. Fillére nem kell nézni. Groszmann Oziás se nézett, pedig ő szigoru ember volt.

Ásított, felkelt és nyakába terítve a bundát, kilépett a szabadba. A hó fehéren szikrázott, a levegő éles volt és tiszta, jól esett belőle nagyott szippantani. Szinte harapni tudta.

Az egyik munkásbarakban égett a tűz, a kémény szürke fátyolban úsztatta a füstöt a derült ég felé. Árnyékok mozogtak odabent.

Arra került.

Szalonnát sütöttek hosszú nyárson az emberek, guggoltak a tűz mellett, kezükben nagy darab barna kenyeret tartottak, arra csöpögtették a szalonna pernyés zsírját és jóízűeket haraptak belőle.

Egyikük észrevette és felkelt.

— No, mit csináltok? — intett feléjük.

— Eszünk, pan...

— Jól éltek. Szalonna... Hm... Most már vége lesz ennek is.

— Vége. Hála Istennek.

— Nem szerettek dolgozni, úgy látom. Örültök, ha végére értek a munkának.

A homályból egy hatalmas ember emelkedett fel. Ócska, hosszúszőrű bundán ült eddig és némán, parázsló szemmel nézte Judát. Most előre lépett, szinte egészen mellé, hogy lehelletét érezte. Pálinkaszaga volt.

— No, mi az? Mit jössz nekem?

— Nem szereted a szaguñkat, ugye, pan Brandstein? Mi? Büdösek vagyunk? Pálinkaszagúak, meg izzadságszagúak? A te pálinkád érzik a lehelletünkön és abba a munkába izzadtunk bele, amit neked végeztünk. Ne felejtsd el... Azt mondod, nem szerettünk dolgozni? Mennyit kerestél a mi husunkon? Összeszámoltad már? Mert a husunkon kerestél, azon is kerestél... Kivetted a zsebünkből a pénzt, amit adtál. Egyik kezeddel adtad, a másikkal elvetted... Azt hiszed, nem tudjuk? Vagyunk sokan, akik nagyon jól tudjuk, csak nem szólhattunk eddig. Vigyázz magadra, pan! Annyi átok még nem szállt emberre ezen a tájon, mint terád. Te az ördög maga vagy!

Mintha megbabonázta volna a szúrós, fekete szem, mozdulni sem tudott. Hallgatta a szavakat, az egymásra torlódó mondatokat, az indulat és keserves panasz litániáját, amit magukban tavasz óta fogalmaztak tán, ilyen békésnek látszó alkonyatokon. Azt hitte, hogy ezek nem is veszik észre mi történik velük? Ó, milyen jól tudták! Mindent... Az utalványok gyalázatos rendszerét, ahogy a keresetüket csakugyan szinte az utolsó fillérig visszavette tőlük, a kantin drága kenyerét, szalonnáját, pálinkáját, mindent tudtak. Most látta csak: hónapokig vulkán fölött járt, rengő földön, amely minden pillanatban megmozdulhatott volna lába alatt. Miért nem ütötték le? Hideg futott végig a hátán. Egy lapát, vagy csákánysuhintás és rég nem élne. Miért parancsoltak dühüknek? Mitől tartottak? A mindennapi kenyeret féltették, azt a falatot, amit mégis megkaptak, ha tízszeres áron is; a deci pálinkát, ami jólesően melegítette gégéjüket reggelenként és szombaton, meg vasárnap elaltatta gyarló elméjükben a darázsként mardosó gondolatokat.

— Csendőrkézre kéne adnom, aki így beszél! szakította félbe egy idő mulva. — Lázító vagy? Szocialista?

— Lázító? Kit kell itt lázítani? Azt hiszed, nem mindenki ezt gondolja magában?

— Gazember vagy! Disznó gazember! Még te mersz kiabálni? Ha valami bajod volt, miért nem szóltál eddig? Mi? Itt tartottalak tán? Kötéllel fogtalak? Mehettél volna, ha nem tetszett. Mindenki mehetett volna.

— Persze... Amerikába.. .Ment is, aki tudott. De te ismersz bennünket, pan! Tudod, hogy otthon sincs mit ennünk... Te ismersz bennünket, hiszen köztünk laktál, hallottam... Az Isten verjen meg, mind a két kezével!

Eléje köpött a földre, s kiment a barakból. Himbáló járással, lassan haladt lefelé a domboldalról, nyugodt, nehéz mozdulatokkal.

— Így álljon szóba az ember a paraszttal... — motyogta s ő is hátat fordított a szalonnasütőknek, akik egész idő alatt némán kuporogtak a földön és elgondolkozó arccal forgatták nyársukat. De hallgatásuk minden helyeslésnél többet mondott.

Hátra se nézett, sietve igyekezett a kantin felé s hallotta, hogy mögötte hangosan, nyersen kacagnak a munkások.

— Láttad, Pavel, hogy lapított?

— Fejébe kellett volna hajintani a baltát... — motyogta a másik.

Olyan félelem szállta meg, hogy ha nem szégyelli magát a mérnökök előtt, mindjárt felkapaszkodik a szánra és elhajtat. Tán az éjszaka rárontanak és megölik! Ezektől minden kitelhet... Széthasítják a fejét, reggel úgy találják, vérbefagyva és még gazdája se lesz a gyilkosságnak. Ezek nem vallanak egymásra...

— Buxbaum hol van? — kérdezte érdesen a kantinban a cselédet, akit Marusja helyett hozott Munkácsról.

— Az irodában.

— Mindig ott mászkál, ahol nem kéne. Olyan nagy úr már, hogy a kantinban nem is érzi jól magát? Ki szolgál ki, ha kell?

— Én. Tudok mérni.

Gondolom. Összejátszani ezekkel a tolvajokkal. Lopni a gazdátokat... Azt tudjátok mind...

A cseléd vállat vont. Mondani is akart valamit, de akkorra már kiviharzott az ajtón.

— Bolond... — vont vállat és énekelni kezdett, miközben a vékonynyakú üvegeket öblögette.

Az irodában Buxbaum és a könyvelő a pezsgőt rakosgatták és a poharakat rendezték az asztalon, amelynek gyalult deszkáját leterítették egy kétes tisztaságú abrosszal.

— A kacsával mi legyen?

— Valami tálra rakjátok. A lány jöjjön át segíteni. Maga, Mojse ne lábatlankodjék itt, hanem menjen a kantinba. A két szemem kilopják ott, ha senki sincs a pult körül. A cseléd összejátszik a parasztokkal.

— Dehogy játszik!

— Mit? Még velem felesel? Nagyon kinyilt már magának is a szeme.

— Mi baja van velem, Brandstein úr?

— Semmi. Egy forradalom volt itt a hátam mögött és nekem senki egy szót se szólt. Le is üthettek volna ezek a vadállatok, ha akarnak. Maguk tán még örültek volna is neki. Mi?

— Folytatjuk. —

1942 TÖRTÉNETE

JANUÁR

1 *Hitler újévi felhívást intéz a német néphez.*

2 *Manillát, a Fülöp szigetek fővárosát elfoglalják a japánok.*
Északafrikában Agedábiánál összecomlik az angol támadás.

3 *Moszkvát sorozatos német légitámadások érik.*

4 *Ribbentrop a Német birodalom külügyminisztere többnapos látogatásra Magyarországra érkezik.*
Budapestre érkezik Filippo Anfuso, az új olasz követ.
A keleti arcvonalon tovább tart a rendkívüli hideg időjárás, a helyi jellegű orosz vállalkozásokat a németek mindenütt véresen visszaverik.

6 *VI. György angol király és Kalinin a legfelsőbb szovjettanács elnöke táviratot vált nézeteik azonosságáról.*

7 *A Krim-félszigeten partraszállást megkísérlő orosz erők megsemmisülnek.*

8 *Tokio jelenti, hogy a szingapuri vizekről elmenekült az angolszász hajóhad.*

10 *A Langley repülőgépanyahajó elsüllyedt.*

11 *Éles viták az angol parlamentben a sorozatos csendesóceáni kudarcok miatt.*
Tomcsányi Vilmos Pál kárpátalja új kormányzói biztosa.
Megkezdődik az általános angol visszavonulás a maláji félszigeten.

14 *Ciano gróf olasz külügyminiszter többnapos látogatásra Magyarországra érkezik.*
Japán folytatja győzelmes támadásait Holland-India ellen.

16 *Malakka elesik.*

17 *Tasnádi Nagy András Berlinben tart előadást.*
Heves harcok Szollumnál.

18 *Kurszk és Orel körül véresen összeomlik a szovjet támadás.*
A hindu nemzeti párt India függetlenségét követeli.
Reichenau német vezértábornagy meghal.

20 *Feodoziát visszafoglalják a németek.*
Berlin, Róma, Tokio katonai egyezményt köt.
Bárdossy miniszterelnök nagy beszédet mond Kolozsváron: „Európa sorsában most dől el a mi sorsunk is."

21 *Bábeli zürzavar a délamerikai államok Rio de Janeirói értekezletén, — megbukik a közös hadüzenet terve.*
Fanni Luukkonen, a finn Lották tábornokasszonya Budapestre érkezik.
Keitel német vezértábornagy Budapestre érkezik többnapos látogatásra.

22 *Német vezetés mellett újjáalakult a cseh-morva kormány.*
Japán megkezdi előnyomulását Burmában is.
Chile és Argentina a rioi értekezleten nyíltan ellenszegül az Egyesült Államoknak.

24 *Japán partraszállás Uj Guineában és a Salamon szigeteken.*

26 *Rommel Agedábiánál váratlanul megveri az angolokat.*
Curtin ausztráliai miniszterelnök élesen kritizálja Churchill távolkeleti politikáját.
Összeomlik a donecmenti nagy erőkkel megindított vörös támadás.

27 *Német U-hajók New-York előtt működnek nagy sikerrel, elsüllyed 125.000 tonna angol hajótér.*
Északafrika partjai előtt elsüllyed a „Barham" angol csatahajó.

28 *Thaiföld hadat üzen az angolszászoknak és megtámadja Burmát.*
Rommel üldözi a zilálltan visszavonuló megvert angol sereget.
Churchill beismeri az angol parlamentben, hogy a Csendes-óceánon a japán hajóhad fölénybe került.
Ötven fokos hideget jelentenek a karéliai frontról.

30 *Rommel csapatai élén bevonult Bengáziba.*
Bárdossy miniszterelnök bejelenti, hogy fokozottabban résztveszünk a szovjet elleni harcban.
Az angolok kiürítik Szingapur szigetét.
Az angolok pánikszerűen menekülnek Északafrikában.

31 *Hitler kancellár nagy beszéde: „Európába nem léphet be többé a bolsevizmus."*
A Führer Rommelt vezérezredessé lépteti elő.
Auchinleck elveszti felhalmozott hadianyag készleteit, a váratlan német előretörés során Afrikában.
Német tengeralattjárók az amerikai partok előtt 43 hajót süllyesztettek el 302.000 tonna ürtartalommal.

FEBRUÁR

1 *Japán Szingapur kapui előtt áll, — erős légitámadások Szumatra ellen.*
Közzétették a magyar népszámlálás eredményét: Magyarország lakóinak száma 14,668.000 fő.
Göring birodalmi marsall Olaszországba utazik.

4 *Hitler üzen a világ zsidóságának: „Alkalmazzuk velük szemben a szemet-szemért elvet."*
Januárban 400.600 bruttoregisztertonnát süllyesztettek el a német tengeralattjárók.

5 *Heves hóviharok és fokozódó orosz támadások ellenére megingathatatlanul áll a keleti front.*

6 *Rangoont fenyegetik az ostromló japán csapatok.*
Rommel győzelmes serege már Dernán túl üldözi a megvert angolokat.

7 *Elpusztult a holland-indiai hajóhad.*
Olaszország kizárja a zsidókat a szórakoztató üzemekből.
Róma jelenti, hogy teljes sikerrel zárult az olasz gyapjúgyűjtés.
Japánok partraszállnak Szingapurban.

10 *A miniszterelnök a parlamentben beterjeszti a kormányzóhelyettes választásáról szóló javaslatot.*
A magyar Délvidék képviselői először jelennek meg a Házban.
8 hajó 50.500 tonna tartalommal elsüllyed az Atlanti-óceánon.
Todt német miniszter hősi halált hal.

12 *Szingapur megadja magát.*
Quisling norvég miniszterelnök Berlinben tárgyal.

13 *Újabb japán partraszállás Celebeszen és Borneon.*

14 *A Scharnhorst, Gneisenau és Princz Eugen német csatahajók Ciliax altengernagy vezetésével és a Sperrle légihadtest támogatásával hatalmas győzelmet aratnak a Csatornában.*
Óriási éhínség, járványok a körülzárt Leningrádban.
Feszült francia-északamerikai viszony a német tengeralattjáróknak adott állítólagos francia segítség miatt.

15 *Japán ejtőernyős csapatok megszállják Szumatra olajvidékeit.*
Súlyos tengelytámadások Malta szigete ellen.
Németország tökéletes védővonalat épít az Atlanti Óceán partvidékén.

18 *Német tengeralattjárók a Karibi-tengerig törnek előre és az északamerikai olaj utánpótlást veszélyeztetik.*
Vjazmától délre a dermesztő fagyok ellenére a német csapatok súlyos veréséget mérnek az oroszokra.

19 *Burmában fokozatosan nagy tért nyernek a japánok.*

20 *Vitéz Horthy Istvánt kormányzóhelyettessé választja az országgyűlés.*
A sorozatos balsikerek miatt a Churchill-kormány átalakulását sürgeti az angol parlament.
Franciaországban megkezdődnek a riomi per tárgyalásai.

21 *Japán légitámadások Port Darwin ellen, — Timor szigetéről kiűzik az angol-holland csapatokat.*
Berlin jelenti: összesen 80 hajó 532.900 tonnával süllyedt el eddig az amerikai partok előtt.
A keleti front közepén elvérzik két orosz hadsereg.

24 *Jáva szigetét körülzárják a japánok.*
Vitéz Szombathelyi Ferenc vezérezredes, a honvédvezérkar főnöke Szófiába érkezik, — a bolgár sajtó lelkesen ünnepli a magyar-bolgár barátságot.
Hitler mondja: „A háború nem az árja népek pusztulásával, hanem a zsidóság kiirtásával fog végződni."

26 *Bombamerénylet Ankarában Papen ellen, — a német nagykövet sértetlen marad.*
Olaszország elrendeli a polgári mozgósítást.

28 *Újabb orosz támadás omlik össze Szebasztopol előtt.*
Az angol hajótér veszteség 15.5 millió tonnára emelkedik.

MÁRCIUS

1 *Tozso japán miniszterelnök nagy beszédet mond, amelyen hangsúlyozza a legszorosabb együttműködést Olaszországgal és Németországgal.*
Japán első támadása indiai terület ellen; megszállják az Andaman-szigeteket.
Bose, az indus nemzeti forradalom vezére kiáltványt intéz népéhez India függetlenségéért.

3 *Februárban 11 hadihajót és 79 angolszász szállítóhajtó süllyesztettek el a németek összesen 525.400 tonna tartalommal.*
Hat nap alatt 204 orosz páncélos pusztult el a keleti fronton.
Wavell váratlan hirtelenséggel átveszi az indiai angol csapatok főparancsnokságát.
A Jáva melletti tengeri csatában 23 ellenséges hajót süllyesztenek el a japánok.

4 *Ausztrália városait sorozatos légitámadások érik. Nairobiban meghal az aostai herceg.*

5 *Olasz tengeralattjárók 27.224 tonnát süllyesztenek el Északamerika partjainál.*

6 *Angol repülők Párist bombázzák: 600 halott a polgári lakosság körében, sok súlyos sebesült, — Páris tüntet Anglia ellen.*

7 *Moszkvát súlyosan bombázza a német légierő.*
A japánok elfoglalják Batáviát, Jáva fővárosát.
Wavell tábornok és Csangkaisek Lashióban tanácskozik.
A Papen-merénylet ügyében lefolytatott vizsgálat megállapítja, hogy a merénylőket az ankarai szovjet megbízottak bérelték fel.

8 *Tokio jelenti, hogy két amerikai repülőgépanyahajót süllyesztettek el.*
Berlin: tíz hét alatt 3270 ellenséges repülőgép pusztult el.

10 *Jáva kapitulál. Rangoon elesik.*
Új-Guineában partraszállnak a japánok, — Timor szigete megadja magát.

11 *Bárdossy László lemond, Kállay Miklós az új miniszterelnök.*
Cripps Indiába utazik a „helyzet tanulmányozására", — jelenti London.

12 *Litvinov második frontért könyörög Washingtonban.*

13 *Észak- és középamerikai vizeken újból 109.900 tonna süllyed el.*

14 *Kállay miniszterelnök bemutatkozó beszédet mond a parlamentben. Bejelentette, hogy egy héten belül törvényjavaslatot hoz a zsidóbirtokok azonnali, maradéktalan kisajátítására.*

15 *Japán partraszállás a Salamon-szigeteken.*
Torpedótalálat éri a Queen Mary óriás gőzöst.

17 *Berlin: hat hét alatt összesen 151 angolszász hajó süllyedt el 1,029.000 tonna ürtartalommal.*
Országszerte növekszik az árvíz-veszedelem.
A szovjet megszállja Irán nyugati területeit.

19 *Berlin jelenti, hogy január 1-től március 7-ig 1916 repülőgépet vesztettek az oroszok és angolok.*

20 *Kállay Miklós miniszterelnök bejelenti, hogy a bolsevizmus elleni küzdelemben teljes lelkünkkel és minden erőnkkel résztveszünk.*
Magyar kötelékek sikeres támadásait jelenti a keleti frontról a német hadijelentés.

21 *Mandalay felé szorítják vissza az angol és kínai csapatokat Burmában a japánok.*

22 *Papen, Németország ankarai nagykövete Berlinbe utazik.*

25 *Churchill beszélt az alsóházban: „az angol birodalom szerencsétlenségéről és szomorúságáról."*
Hitler a főhadiszálláson fogadja Boris bolgár királyt.

27 *Caballero, az olasz vezérkar főnöke Budapestre érkezik.*

29 *A német partvédelem teljesen megsemmisítette a st. nazairei öböl ellen támadó angolokat.*

31 *Újabb 110.600 tonna süllyedt el az USA partjai előtt.*
Karkovtól keletre nagy sikereket érnek el az előretörő magyar csapatok.
Angol bombázók barbár támadása Lübeck műemlékei ellen.

ÁPRILIS

1 Súlyos nézeteltérések robbantak ki a delhii kongresszuson Cripps és az indus vezetők között.
Ankarában megkezdődik a Papen német nagykövet elleni merénylet megszervezésével vádolt két szovjetügynök perének tárgyalása.

3 Az Irravadi völgyében győztesen törnek előre a japán csapatok.

9 104.000 tonna ismét elsülyedt az Északamerikai Egyesült Államok partjai előtt.
Ghandi vigasztalannak mondja az indiai helyzetet, — London számol Cripps küldetésének teljes kudarcával.

10 A Bataan-félsziget megadja magát.

11 Ceylonnál nagy tengeri győzelmet jelent Tokió: elsülyesztettek egy repülőgépanyahajót, két cirkálót, rombolókat, őrnaszádokat és lelőttek 56 repülőgépet.

12 A január óta elsülyesztett angolszász hajók ürtartalma meghaladja az 1,952.000 tonnát.
Az összes hindu pártok, visszautasítják Cripps ajánlatát.

14 A honvédtörvényszék halálra ítélte a zsidó Nádas Ernőt, — a győri szabotázs-kísérlet többi résztvevőjét súlyos fegyházzal bünteti.
A Führer külön megbizottja átnyujtja a Kormányzó Úrnak a Sas-rend arany nagykeresztjét.
Filov miniszterelnök kijelenti, hogy Bulgária teljesíti kötelességét a tengelyhatalmak oldalán.
A Pápa és Mussolini kihallgatáson fogadja vitéz Szombathelyi Ferenc vezérezredest, a honvédvezérkar főnökét, római tartózkodása alatt.

15 Húsz angolszász hajó 168.200 tonna tartalommal sülyedt el az Atlanti-Óceán vizein.
Az angol alsóház felelősségre vonja Churchillt, a maláji és szingapuri kudarcok miatt.

17 Felfüggesztik a riomi per tárgyalását, — Pétain újjáalakítja kormányát, Laval a miniszterelnök.

18 A Kormányzó Úr Antal Istvánt és Lukács Bélát tárcanélküli miniszterré nevezi ki.

19 A Tokio elleni első amerikai légitámadást fölényesen visszaverik a japánok.
A tengely és szövetségesei Hitler 53. születésnapját mindenütt megünneplik.

21 A Karibi-tenger vidékén 18 hajót 131.000 tonna tartalommal megsemmisítenek a németek.

22 Laval francia miniszterelnök rádióbeszéde: „A francia-német közeledés előfeltétele Európa békéjének."

24 Nyolc percig tartózkodtak francia területen a Dieppenél partraszállást megkísérlő angolok.

26 Hitler történelmi jelentőségű beszédet mond az elmult tél nehézségeiről, — a birodalmi gyűlés egyhangúan megadja a Führernek a teljhatalmat.

29 Megsemmisítő bombazáport zúdítanak az angol városokra a német megtorló légitámadások.
Cripps viharos alsóházi gyűlésen számol be indiai kudarcáról.

30 Roosevelt hét pontba foglalja programmját és szigorú gazdasági rendszabályokkal próbálja meg akadályozni a pénzhigitást.

MÁJUS

2 Mussolini és Hitler Salzburgban találkoznak, — a megbeszélések folyamán egyöntetűen a tengelyhatalmak végső győzelembe vetett szilárd hitét hangsúlyozzák.
Bath angol várost elpusztítják a német repülők.
Lashiot elfoglalják a japánok.

3 Mandalay elesik.
A pánindiai kongresszus teljes függetlenséget követel Indiának és támadás esetén sem vesz részt cselekvően a háborúban.

5 Német megtorló támadások Exeter ellen.
A háború kezdete óta elsülyesztett angolszász kereskedelmi hajók térfogata 16,869.932 brutto regiszter tonnára emelkedett.

6 A burmai japán csapatok átlépték a kínai határt és benyomulnak Jünnan tartományba.
Az angolok partraszállanak Madagaszkáron, a francia helyőrség elkeseredett ellenállásba kezd.

7 A Führer a tölgyfalombot ajándékozza Scherer vezérőrnagynak, aki csapatával négy hónapon keresztül teljesen körülzárva eredményesen visszavert minden szovjettámadást.
Corregidor szigete megadja magát.

8 Német tengeralattjárók 22 hajót sülyesztenek el 138.000 tonna űrtartalommal.
A háború kezdete óta 21.267 repülőgépet vesztett a szovjet.

9 Hatalmas japán tengeri győzelem a Korall-tengeren, — elsülyedt két amerikai repülőgépanyahajó és egy csatahajó, egy angol hadihajó és cirkáló, megsemmisült 89 ellenséges repülőgép is.
Magyarország megszakítja a diplomáciai viszonyt Brazilia, Uruguay és Paraguay-jal.
Újabb megtorló támadás Rostock és Warnemünde miatt Norvich angol város ellen.

12 Máltát 2300 alkalommal éri légitámadás.

13 Német csapatok nagy támadásba kezdenek a kercsi félszigeten.
Teljesen elpusztultak a kercsi félszigeten bekerített bolsevisták, 40.000 foglyot, 197 harckocsit, 598 ágyút és 260 repülőgépet vesztett a szovjet.

16 Az északi-fok és a Spitzbergák között a német légierő szétver egy amerikai hajórajt, 113.000 tonna űrtartalommal.
XII. Pius rádiószózata: „A történelem legvéresebb harca után legyünk készen az újjáépitésre".

17 Kercs városa és kikötője elesik.

19 105.000 tonna sülyedt el újból a Mississippinél és a Karibi-tengeren.
Mussolini meglátogatja Szardiniát.
A törvényszék két hónapi fogházra ítéli a 8 Órai Ujság szerkesztőjét vitéz Imrédy Bélát támadó cikke miatt.

20 Mannerheim tábornagyot díszdoktorrá avatja a szegedi egyetem.
Olaszországban eltiltják a zsidókat a gabonakereskedelemtől.

22 Nagy harcok a karkovi térségben.
Olasz tengeralattjárók Enzo Grossi korvettkapitány vezetésével nagy eredményeket érnek el, — elsülyed egy Maryland-tipusú angol csatahajó.
Zichy Gyula gróf kalocsai érsek meghal.

23 125.000 tonnányi angolszász hajó sülyedt el újból az USA partjai előtt.
179.000-re emelkedett a foglyok száma Kercsen.
A karkovi csatában a harcok gyujtópontjába került honvéderők túlsúlyban lévő ellenséges erőket visszaverve, vitézül állják meg helyüket.

24 Thaon di Revel olasz pénzügyminiszter többnapos látogatásra Budapestre érkezik.
A német parancsnokság meleghangú dicséretben méltatja a karkovi csatában résztvett honvéd seregtesteket.

27 London beismeri Timosenko súlyos vereségét a karkovi térségben.
Izland és az Északi Sark között a németek szétvernek egy erős angol hajókaravánt, összesen 114.000 tonna sülyed el.
Tokio jelenti: a japán-amerikai háború kezdete óta eddig elpusztult: 14 USA csatahajó, 15 cirkáló, 24 romboló, 50 tengeralattjáró és ezer repülőgép, a japánok veszteségé csekély.

29 Merénylők megölik Heydrich cseh-morva protektorátusi védnököt.

30 Győzelmes támadást indít Rommel Kirenaikában.
Mussolini és Bose megbeszéléseket folytatnak Rómában.

31 Bose a Führer főhadiszállásán tesz látogatást.
Új német kitüntetést alapit Hitler „Keleti Téli Csata 1941—42." néven.

JUNIUS

1 Májusban összesen 170 angolszász hajó, több mint 920.000 tonna űrtartalommal sülyedt el.
Kötelező a zsidócsillag a megszállott Franciaországban.

2 Rommel Északafrikában áttöri az angol vonalakat.
Hitler elsőosztályú vaskereszttel tüntette ki a karkovi csatában kiválóan harcoló dunántúli honvédkötelék parancsnokát.

3 Az angolok kölni terrortámadásának megtorlásaként bombazápor zúdul Canterburyra.

6 London beismeri Rommel támadásainak nagy sikerét.
Az USA hadat üzent Magyarországnak, Bulgáriának és Romániának.
Japán tengeralattjárók támadása a madagaszkári Diego Szuarez ellen: egy 30 ezer tonnás angol csatahajó és egy könnyű cirkáló súlyosan megsérül.
A Führer finn földön személyesen adta át a 75 éves Mannerheimnek jókivánatait.

7 A német hadijelentés újból kiemeli a magyar csapatok sikeres küzdelmeit a keleti fronton.
Ismét 19 angolszász hajót pusztítanak el 108.300 tonna űrtartalommal a németek.
Angolok bombázzák Nápolyt és környékét.

9 Kállay Miklós miniszterelnök a Führer főhadiszállásán politikai és katonai megbeszéléseket folytatott.

11 Japán partraszáll az Aleuti szigeteken, — a Midway-i tengeri csatában elsülyed két amerikai repülőgépanyahajó.
A magyar parlament megszavazza a zsidóbirtokok kisajátításáról szóló törvényjavaslatot.

12 Tengelycsapatok rohammal elfoglalják Bir Haheimet.
Megtorló intézkedések Liditz cseh község ellen, Heydrich merénylőinek pártolása miatt.

13 Anglia húsz évre szerződést köt a szovjettel, a szerződésben kiszolgáltatja a kis európai népeket a bolsevizmusnak.

14 A németek Karkovnál átkelnek a Donecen.

15 Honvédeink fölényesen visszavernek minden szovjettámadást.
Washington beismeri az Aleuti japán partraszállást és a Midway-szigetek melletti tengeri vereséget.

17 Afrikában Rommel csapatai túlhaladnak Ain el Gazala állásain.
A németek kiszélesítik a Donec túlsó partján kiküzdött állásaikat.

18 A Kormányzó Úr 75. születésnapját bensőséges szeretettel ünnepli az egész ország.
Ünnepélyes keretek között leplezik le Gömbös Gyula szobrát a fővárosban.
19 hajó 119.000 tonna űrtartalommal elpusztul az Atlanti Óceánon.

19 Papen merénylőit 20—20 évre ítélte el a török bíróság.
A kínaiak kiürítik Jünnan városát.

21 Súlyos japán támadás Port Darwin ellen.
Churchill Washingtonban az angol birodalmat fenyegető katasztrófa elhárítására kér azonnali segítséget.

23 Negyvennyolc óra alatt elesik Tobruk és Bardia.

24 Rommel csapatai elérik az egyiptomi határt.
A Führer vezértábornaggyá lépteti elő Rommelt.
A weimári ifjúsági találkozón nagy sikert aratnak a magyar leventék.
Óriási okmányhamisító gyárat leplez le a rendőrség a Dohány-utcai zsinagógában.

25 Húsz hajó 102.000 tonna ürtartalommal sülyed el az Atlanti Óceánon.
Szebasztopolnál eddig 2014 erődöt foglaltak el a németek.
Japán tengeralattjárók tünnek fel Aden előtt.

26 Kapuzzó, Szollum és Halfaya erődök után Szidi el Barranit is beveszik Rommel csapatai.
Nagy német támadás indul Karkovtól délkeletre.
A szovjet titkos katonai szerződést köt a csunkingi kormánnyal.
Nahas pasa bejelenti az egyiptomi parlamentben, hogy Egyiptom senkinek sem üzen hadat és változatlanul semleges marad.

27 Chile kijelenti, hogy továbbra is nem hadviselő állam kíván maradni.
Bartha honvédelmi miniszter bejelenti, hogy ezidén még nagyobb erővel veszünk részt a bolsevisták elleni harcban.

28 Rommel Marsa Matruhot ostromolja.
Churchill visszatér északamerikai útjáról Angliába.

JULIUS

1 Kétszázötezer tonnával 30 hajó sülyedt el az amerikai partok előtt.
Nagy tengelygyőzelem Marsa Matruhnál, — Kairót nyílt városnak nyilvánítják.
Az északafrikai angol hadak parancsnokát, Ritchiet felmentik, utóda Auchinleck.
A volhovi katlanban egyre emelkedik a foglyok száma.

3 Lossonczy István, az új közellátási miniszter, elfoglalja hivatalát.
A szovjet-front déli és középső szakaszán támadásba mentek át a németek.
Rommel már az Alexandria előtti utolsó erődövet ostromolja, — az angol flotta elhagyja Alexandriát.
1941 július 22-től 271.612 német tiszt, tiszthelyettes és közlegény halt hősi halált a keleti fronton, — jelenti Berlin.

4 El Alamein elesik.
Háromszáz kilométer szélességben szakitották föl a tengelycsapatok a keleti frontot.
Churchill az angol alsóházban beszámol a súlyos északafrikai vereségekről.
A szovjetállásokat győztesen áttörő magyar csapatok 60—80 kilométer mélységben törnek előre.

5 Hóman Bálint kultuszminiszter lemond, — utóda Szinnyey-Merse Jenő.

7 A németek széles fronton elérik a Dont.
Szebasztopol elesik, — összesen 97.000 szovjetkatona esik fogságba.
Áttörés Timnél és Bjelgorodnál, — Kurszktól keletre bekerítve nagy szovjeterők állanak megsemmisítés előtt.
Egy hét alatt 223.000 tonnányi angolszász hajótér sülyed el.

8 Voronyezs elesett.

9 A murmanszki angolszász hajókaravánt megsemmisítő német repülők 32 hajót 250.000 tonna ürtartalommal sülyesztettek el.
A londoni sajtó Timosenko további visszavonulására készíti elő a közönséget.
Refik Saydam török miniszterenök szívszélhüdésben váratlanul meghal.

10 von Weichs vezérezredes táviratban jelenti a Kormányzó Úrnak a Donon átkelt második magyar hadsereg hősi teljesítményeit.
Szaradzsoglu az új török miniszterelnök.

11 A Kormányzó Úr táviratban küldte szerencsekívánatait a fronton küzdő alakulatoknak.

12 A tíz napos donmenti csata eredménye: 89.000 fogoly, 1007 páncélos, 1688 löveg, 540 repülőgép.
A rzsevi bekerítő csatában 3000 foglyot ejtettek a németek, elpusztítottak 218 páncélost, 591 löveget, 1301 géppuskát.
Rommel minden angol próbálkozást fölényesen elhárít El Alameinnél.

13 Május 14. óta a szovjet vesztesége: 760.000 fogoly, 3940 páncélos, 7100 repülőgép.

17 Millerovo elesik, Sztalingrád felé tör előre a német páncélos ék.
17 angolszász hajó 115.000 tonnával pusztul el az Atlanti Óceánon.

18 Rosztovtól keletre a németek széles vonalon elérik a Dont.

19 Hivatalosan jelentik, hogy a Kormányzóhelyettes két hét óta frontszolgálatot teljesít a vadászrepülőknél.
Vorosilovgrád elesik, — honvédeink elfoglalják Sztarioszkolt.
A Don-könyökben rekedt szovjeterőket megsemmisítik a honvéd páncélosok.
A német repülők nappal bombázták Londont.

22 Négy nap alatt 16 angol hajó 104.000 tonnával pusztult el a tengereken.

23 Rosztov lángokban, — a hídfő szilárdan a németek kezén van.
Két hét alatt 829 repülőgépet veszített a szovjet.

24 Litvinov sürgős segítséget kér Roosevelttől.
Moszkva a német nyomás fokozódását jelenti a déli szakaszon.

25 Rosztov elesik, — a Don-kanyarban megtörik a szovjet ellenállás.
Az olaszok Északafrikában elfoglalják a Siwa-oázist.

26 Novocserkaszk elesik.
Csapataink Voronyezstől délre átveszik és megszervezik a Don-menti védelmet.

28 Rosztovtól délre a németek átkelnek a Donon és elfoglalják Batajszkot.
30 nap alatt 800 kilométer mélységben törtek előre a németek.
Cripps bejelentette Anglia erélyes rendszabályait Ghandi mozgalmával szemben.
A Duce visszatér Rómába egyhónapos északafrikai útja után.
Egy nap alatt 101 gépet veszített a szovjet a Don-kanyarbeli harcokban.

29 Szuezt bombázzák a német repülők.
Proletarszkaja elesik, — a németek benyomulnak a Kubán-vidékre.

30 Pusztító bombazápor hull Birminghamre a német városok esztelen bombázása miatt.

1 Kuzscsevszkaja elesik.
2 Júliusban 815.900 tonna hajótér pusztult el a német tengeralattjárók különböző tengereken folytatott vadászatai során.

3 Német támadó-ék eléri a Kaukázus előterét, — Szolszk fontos vasúti csomópontot elfoglalják.
Német repülők támadása Hull hadiipari központjai ellen.
Japán partraszáll a déli Salamon-szigeteken.

4 Dönitz tengernagy fontos nyilatkozata a német U-hajók bombabiztos támaszpontjainak elkészültéről.
Öngyilkos lett Aktay, Törökország volt moszkvai nagykövete.
Súlyos szerencsétlenség több halálos áldozattal a tokodi bányában.

5 Vorosilovszk elesik, — a német gyorskötelékek elérik a Kuban folyót.

6 Kropotkint fegyveres SS csapatok elfoglalják.
A lordok háza leszavazza Churchillt.

7 Tichorjeck elesik.
A honvédarcvonalon meghiusult a szovjet átkelési kísérlete a Donon.
Tokio partraszállást jelent az Ausztrália melletti Arafura-tenger szigetein.

8 Timosevszkaja, Jejszk és Armavir elesik.
Bombayben összeül az indiai kongresszus-párt.
15 hajó 103.000 tonna ürtartalommal elpusztul a Karibi-tengeren.

9 Az indiai kongresszuspárt elfogadja Ghandi „csendes forradalomról" szóló javaslatát.

10 Vitéz Imrédy Béla frontszolgálatra bevonult.
Maikop, Pjatigorszk és Krasznodar elesik, — 400 kilométer szélességben elérik a Kaukázust a német csapatok.

11 Újabb japán tengeri diadal a Salamon-szigeteknél, elsülyedt tíz amerikai szállító hajó, egy csatahajó, 7 cirkáló, 4 romboló.
Indiában letartóztatják a kongresszuspárt minden vezetőjét Ghandival az élén, — nagy tüntetések Bombayban és Alahabadban.

12 Német tengeralattjárók egy rombolót és 13 hajót összesen 86.231 tonna tartalommal pusztítanak el újból az északamerikai partok előtt.
A jejszki félsziget elesik.

13 A kalacsi katlanban 57.000 foglyot, 1000 harckocsit és 750 löveget zsákmányoltak a németek.
Az idei offenzívában egymilliónál több fogoly, 6771 harckocsi, 10.131 löveg, 4960 repülőgép a szovjet vesztesége.
Német U.-hajók a Földközi-tengeren elsülyesztik a 22.600 tonnás Eagle angol repülőgépanyahajót.

14 Elesik Eliszta, a Kalmük-föld fővárosa.
A magyar csapatok egyes helyeken kézitusával állítják meg a véres veszteségek ellenére makacsul támadó ellenséget.

15 A Kormányzó Úr üzeni harcoló honvédeinknek: „Az egész ország szeretettel és büszkeséggel gondol rátok."

18 A német hadijelentés újból kiemeli honvédeink teljesítményeit.
Az afrikai partok előtt és az Atlanti Óceánon újból 19 hajó 105.772 tonna ürtartalommal elpusztul.
Churchill Moszkvában tárgyal, Sztalin a második front minden áron való felállítását sürgeti.

19 Törökország nem részesíti kivételes bánásmódban a szovjethajókat, — jelenti Ankara.
Rzsev térségében 1068 páncélost veszített pár nap alatt a szovjet. 9 óra alatt megsemmisítették a német partvédelmi osztagok a Dieppenél partraszállást megkísérlő angolokat.
Német hajókaraván ismét sértetlenül haladt át a Csatornán.
Wavell, Cunningham és Ritchie után Auchlinek is megbukik Afrikában.
Churchill Kairóban tárgyal az egyiptomi kormánnyal.

20 vitéz Horthy István, Magyarország Kormányzóhelyettese hősi halált hal a keleti fronton.

22 Sztalingráddal szemben a németek átkelnek a Donon.

25 A Kaukázus legmagasabb csúcsára, az Elbruszra, kitűzték a német hadilobogót.
Három hét alatt 2717 repülőgépet veszít a szovjet.
A németek megkezdik Sztalingrád ostromát, Kalugánál és Rzsevnél vérbefullad minden szovjettámadás.

26 Halálos repülőgépszerencsétlenség éri a kenti herceget.

28 Országos gyász és a külföld nagy részvéte mellett helyezik örök nyugalomra vitéz Horthy Istvánt, Magyarország kormányzóhelyettesét a kenderesi családi sírboltban.
A magyar hadijelentés: „Honvédeink hősi harcokban mindenütt visszaverték a szovjet nagyszabású áttörő kísérletét."

30 A sztalingrádi térségben folytatódnak a súlyos harcok, — a Kaukázusban tovább törnek előre a német csapatok.

1 Sztalingrádtól délre a németek 25 kilométerre közelítik meg a várost.
Az Atlanti Óceánon 30 hajót 181.000 tonnával elsülyesztenek a német tengeralattjárók.

2 Anapa elesik, — a németek a Kuban alsó folyása mentén kijutnak a Fekete-tenger keleti partjára.
Az angolszászok augusztus folyamán 125 kereskedelmi hajót vesztettek 808.000 tonna tartalommal.

3 A német fogságban lévő angolokat megkötözik az angol fogságban lévő németek kínzása miatt.
Több helyen elérik a Volgát a német élcsapatok.
Merényletet követnek el az angol alkirály ellen Indiában.
Ujjáalakul a spanyol kormány, Berlin rokonszenvvel fogadja az új kormányt.
Ifjabb Károlyi Gyula gróf és Tasnády László repülőszerencsétlenség áldozata lesz.

6 Megtévesztő jelzéssel több szovjet bombázó Budapestre és más helységekre bombákat dobott.
Sztalingrád erődövezetében törnek előre a németek, — Tamanszkája elesik.
Móricz Zsigmond, a nagy magyar író meghal.

8 Novorosszijszk elesik.
A Kormányzó Úr meglátogatja a szovjetbombázás sebesületjeit.
A rzsevi térségben hat hét alatt 2125, Kalugánál ezernél több szovjetpáncélos pusztult el.
A német főhadiszállás jelentése kiemeli a magyar vadászrepülők harcait.

11 Újabb szovjettámadás Budapest ellen, a légvédelem nagy magasságba kényszeríti a támadókat.
Novorosszijszktól délkeletre győztesen halad a német támadás, — Sztalingrádtól délre is elérik a Volgát.

15 Sztalingrádban megkezdődnek az utcai harcok.
Tobruknál vérbe fullad az angol partraszállási kísérlet.
Légiriadók Magyarország keleti részén, az ellenséges bombázókat visszatérésre kényszerítik.
18 hajó sülyed el a különböző tengereken 121.500 tonna tartalommal.

16 Sztalingrád főpályaudvara német kézben.
Három nap alatt 227 repülőgépet vesztettek a vörösök.
London jelenti, hogy az indiai zavargások nagyban akadályozzák a távolkeleti hadianyagszállítást.
14 nemzet kiküldöttjei Bécsben megalakítják az európai fiatalok szövetkezetét.

17 A német támadó-ék keresztülvágja Sztalingrádot.
Szeptember 5-től 15-ig 1215 repülőgépet veszített a szovjet légierő.
73.095 angol katona van német fogságban, — jelenti Berlin.
Elsülyed a Yorktown repülőgépanyahajó.

18 A magyar csapatok a doni arcvonalon ellentámadással visszaverték a bolsevistákat, — 24 vörös páncélost semmisítettek meg.
Hitler kancellár vöröskeresztes repülőgépet ajándékoz a magyar sebesültek szállítására.
Togo külügyminiszter lemondása után Tani vette át a japán külügyek vezetését.
A Kormányzó Úr Magyar Tiszti Arany Vitézségi Érmet alapít.

19 Az olasz haditengerészet rohamegységei újból behatolnak Gibraltárba: egy gőzös elsülyed, ötöt súlyosan megrongálnak.

20 Az északamerikai partok előtt a német tengeralattjárók százezer tonnányi ellenséges hajóteret semmisítettek meg.
A németek a Terek-folyónál áttörik a szovjetvonalakat.

22 Elesik Terek városa és Wladimirovszkij.
Mussolini fia, Vittorio Mussolini Budapestre érkezik.

23 Újabb német áttörés a Kubán és Kaspi-tenger közötti orosz aknamezőkön.
Honvédeink sikeres harcairól számol be a német hadijelentés.
Kállay miniszterelnök utasítása: „Lehetőleg valamennyi zsidóbirtokot még az idén magyar kézbe kell juttatni."

24 Róma bombázását sürgetik az angol lapok.

25 Győzelmes német rohamok a Kaukázusban.
Négy nap alatt 19 angolszász kereskedelmi hajó pusztul el 125.000 tonnányi ürtartolmmal.
Hitler a főhadiszálláson fogadja Ante Pavelicset, a horvát államfőt.
Elesik Tananarivo, Madagaszkár fővárosa.
A Kormányzó Úr kihallgatáson fogadja Papen német nagykövetet.

26 Berlin jelenti, hogy a japán hadihajók az Atlanti Óceánon is felvették az érintkezést a német tengeri erőkkel.
Erélyes helsinkii cáfolat az alaptalan finn különbéke-híresztelésekről.
Vitéz Bartha Károly lemond, — az új honvédelmi miniszter vitéz nagybaczoni Nagy Vilmos vezérezredes.
Vitéz Szombathelyi Ferenc, a vezérkar főnöke: „A Don mentén folyó harcokban teljes mértékben, dicsőséggel állja meg a helyét a magyar honvéd."

27 Szeptemberben 2160 szovjet repülőgép semmisült meg.
Teleki Tibor gróf koronaőr meghal.

29 A sztalingrádi északi városrészeket támadják a németek.
A háromhatalmi egyezmény aláírásának második évfordulóját az aláíró országokban bensőségesen ünnepelték meg.
Az Atlanti Óceánon 14 hajó sülyed el 140.000 tonna ürtartalommal.

30 A doni arcvonalon a magyar csapatok sikeres vállalkozásokat hajtanak végre.

2 Szeptember folyamán a németek 161 hajót sülyesztettek el 1,011.200 tonna tartalommal.

3 Megkezdődik az Országos Katolikus Nagygyűlés.
Spanyolország Franco tábornok uralmának hatodik évfordulóját ünnepli.

4 Honvédeink arcvonalán véresen összeomlik egy szovjet próbálkozás.

6 Langermann-Erlencamp báró német tábornok és Nagy magyar ezredes egymásmellett halnak hősi halált a szovjetfront első vonalában.
Willkie közzéteszi Sztalin nyilatkozatát: „A németek déloroszországi félelmetes csapásáról", — nagy megrökönyödés a demokrata országokban.
Tokió súlyos harcokat jelent a Salamon-szigeteknél.
Malgobek elesik.
Olasz tengeralattjáró Enzo Grossi vezetése alatt elsülyeszt egy Mississippi-mintájú csatahajót.
Saposnyikov veszi át a szovjet-haderő vezetését.

10 A képviselőház egyhangúan elfogadja a hősi halált halt kormányzóhelyettes emlékéről és a nemzet hálájáról szóló törvényjavaslatot.

Az Ilmen-tótól délre öt szovjet hadosztály és két lövészdandár semmisül meg.

15 Négy nap alatt újabb 18 hajó süllyed el 143.000 tonna tartalommal.

A németek a Kaukázusban ismét uralkodó hegyi állásokat foglalnak el.

16 A Kaukázusban egy nap alatt ötszáznál több támaszpontot foglalnak el a németek.

A Csatornában győztes csatát vívtak német biztosító járművek, túlsúlyban lévő angolokkal szemben.

A Kormányzó Úr jelenlétében avatják fel a békésszentandrási vízduzzasztót.

17 Kemény harcok után elfoglalják Sztalingrád gyárkülvárosát a német rohamosztagok.

Sztalin sürgető üzenettel Londonba küldi a moszkvai angol nagykövetet.

18 A német légierő súlyos nappali támadásokat intéz Anglia ipari központjai ellen.

Szeptember végéig a tengely 24.6 millió tonna angol hajóteret süllyesztett el.

Berlin: Angolszász támadás készül Nyugatafrika ellen!

Rohamjárőreink sikeres vállalkozásokat hajtanak végre a Don partján.

19 Amerikai csapatok szállnak partra Libériában.

20 A dán királyt lovasbaleset éri, kórházba szállítják.

Kállay miniszterelnök: „Mi magyarok megnyerjük ezt a háborút, mert katonáink dicsőségesen megállják helyüket a fronton."

Laval rádiószózatban sürgeti a Németországgal való szoros együttműködést.

23 A miniszterelnök bejelenti minden hadköteles zsidó munkatáborba való behívását.

24 Angol bombázók súlyos polgári károkat okozva támadják Torinót és Genuát.

25 A honvédhadsereg mindenütt berendezkedett a téli szállásokban.

A Szovjet visszavonta 300.000 főnyi hadseregét Iránból.

27 Kommel sikeres elhárító harcokat folytat Északafrikában.

28 Nagy japán győzelem Santa Cruz mellett, elsüllyedt négy USA repülőgépanyahajó, egy cirkáló, egy hadihajó, lelőttek kétszáznál több repülőgépet.

Olaszország a Marcia su Roma 20.-ik évfordulóját ünnepli.

Újabb súlyos emberáldozatokat követel az olaszországi városok bombázása.

29 Újabb japán győzelem a Salamon-szigeteknél.

Mussolini nagy beszédet mond a bolsevizmus, plutokrácia és a zsidók elleni harc végső győzelméről.

Nagy szeretettel fogadják leventéinket Finnországban.

Nalcsik elesik.

Egyre súlyosbodó angol támadások az egyiptomi harctéren.

Szaradzsoglu török miniszterelnök: „Törökország felkészült minden eshetőségre".

A Piemonti herceget királyi rendelettel Olaszország tábornagyává nevezik ki.

31 A frontról visszatérő honvédelmi miniszter nyilatkozata: „Legyőzzük a hirhedt orosz tél szörnyű mostohaságait."

Marsa Matruhnál meghiusul az újabb angol parra szállási kísérlet.

Különböző tengereken tizenöt angolszász hajó süllyed el, 100.985 tonna ürtartalommal.

NOVEMBER

3 Alagir elesik.

A magyar légvédelmi tüzérség és a vadászrepülők 19 szovjetgép lelövését jelenti.

Tuapsze felett előreüzdi magát a német gyalogság.

Októberben 720.575 tonnányi angolszász hajótér süllyedt el.

Inonü török államelnök Törökország politikájának változhatatlanságát hangsúlyozza.

4 Hajókaravánból többnapos vadászat után 16 hajót 94.000 tonnával pusztítottak el a németek.

5 Japán partraszáll a Cuyos-szigetcsoportokon.

Fokozódik az angolok támadó ereje Észak-Afrikában.

6 Huszonhat hajó 186.000 tonna ürtartalommal ismét elpusztul a különböző tengereken.

7 Magyar rohamcsapatok győztes vállalkozásokban 34 orosz kiserődöt semmisítenek meg.

Fegyverszünet Madagaszkáron az angolok és franciák között.

Rommel változatlanul megőrizve cselekvési szabadságát Marsa Matruhig vonul vissza.

8 Sztalin a szovjetforradalom évfordulóján a második arcvonal felállítását sürgette.

Az angolok újból súlyosan bombázzák Genovát.

Tokió jelenti: Az USA és a mi hajóveszteségeink aránya 7 : 1.

Madagaszkáron beszüntetik a harcokat.

10 Nagyarányú amerikai partraszállás Észak-Afrikában a francia gyarmatokon, — Vichy ellenállásra ad utasítást, a francia csapatok helyenként ellenállnak.

Hitler beszél: „Eljön az óra, amikor mindenért visszafizetünk Angliának."

Kodály Zoltán 60. születésnapját ünnepli az ország.

11 A tengely repülői szünetnélkül támadják az északafrikai inváziós angolszász flottát.

Pétain tábornagy átveszi a francia hadak főparancsnokságát.

12 Német és olasz csapatok megszállják Franciaországot és Korzikát, — Hitler levélben közli Pétainnel elhatározását.

13 Darlan, Giraud és Juin francia ellenkormányt alakítanak Algirban.

Fokozódó zavargások Indiában.

Rommel a katonai berendezések tervszerű szétrombolása után kiüríti Tobrukot.

15 Összetűzések sorozata Észak-Afrikában a különböző pártállású francia csoportok között.

A nyugdíjba vonuló vitéz Keresztes-Fischer Lajos vezérezredes helyett vitéz lófő dálnoki Miklos Béla altábornagy veszi át a főhadsegédi tisztet és a Kormányzó Úr katonai irodájának vezetését.

A Kormányzó Úr levele az országgyűléshez: „Mindenki fokozott mértékben állítsa munkaerejét a végső cél szolgálatába."

Hadi- és szállítóhajók tömege süllyedt el Északafrikában.

Hitler, Ribbentrop és Ciano tanácskozik Münchenben Lavallal.

Megrongálta egy tengeralattjáró a 85.000 tonnás Queen Elisabeth angol óriásgőzöst.

17 Bizerta közelében a tengelycsapatok visszaverik a támadást megkísérlő amerikaiakat.

Északafrika partjai előtt az inváziós angolszász flottából elsüllyedt 186.000 tonna, súlyosan megrongálódott és teljesen hasznavehetetlen állapotba került 234.000 tonna hajótér.

18 Súlyos veszteségeket okoz a tengely légiereje a marokkói és algiri amerikai menetoszlopokban és csapatgyülekezésekben.

19 Tíz zsidó korosztályt haladéktalanul munkaszolgálatra hív be a kormány.

Londonban de Gaulle javára, nyíltan Darlan ellen fordulnak a hivatalos angol körök.

Egyre növekszik a tengely légifölénye Tuniszban.

Spanyolországban a Caudillo részleges mozgósítást rendel el.

A salamonszigeti csatákban eddig 113 hajót és 850 repülőgépet veszítettek összesen az angolszászok, — jelenti a hivatalos japán hírközlő iroda.

20 Milch német vezértábornagy közli, hogy a német repülőgépipar megkétszerezi teljesítőképességét a jövőben.

Laval teljhatalmat kap a francia ügyek vitelében.

21 Kirenaikában a tengelycsapatok tervszerűen kiürítik Bengázit.

A Karibi-tengeren és Afrika nyugati partjai előtt 23 hajó süllyedt el újból 120.000 tonna ürtartalommal.

22 Laval önkéntes légiókat szervez a gyarmatok visszaszerzésére.

Az algiri-tuniszi határon ismét vereséget szenvednek az előretörő angolszász csapatok.

Súlyos harcok a Don alsó folyásánál.

23 Agedabiánál Rommel visszaveri az angol előretörést.

Sztalingrád körül kemény harcokat jelent Berlin.

24 Cripps váratlanul kilép az angol háborús kabinetből.

25 Kolozsváron végső nyugalomra helyezik az Apafi-fejedelmek hamvait.

26 Súlyos, véres veszteséget szenved a Don-könyöki csatában a szovjet.

27 A keleti front középső szakaszán megindult erős szovjet támadást nehéz elhárító harcokban mindenütt megállítja a német haderő.

London elismeri a tengelycsapatok tuniszi nagy fölényét.

28 Az Atlanti óceáni vizeken 19 hajó süllyed el újból 123.000 tonnányi ürtartalommal.

A német és olasz csapatok bevonulnak Toulonba, — a kifutásban megakadályozott francia flotta ott állomásozó része elsüllyeszti önmagát.

Rommel folytatja tervszerű visszavonulását, — Montgomery csak tapogatózva és óvatosan követi.

Hitler újabb levelet küld Pétain marsallnak.

29 Magyar hadijelentés: „A magyar erők vállalkozókészsége egyre erősbödik."

Berlin jelenti, hogy simán folyik a francia hadsereg leszerelése.

Darlant és Giraud-t megfosztják francia állampolgárságuktól.

A finn parlament üdvözletét küldi a testvéri Magyarországnak.

DECEMBER

1 Tuniszban fontos állásokat foglalnak el a tengelycsapatok.

Algiri vizeken olasz torpedóvető repülőgépek szétvertek egy erősen biztosított angol hajókaravánt.

2 Berlin 166 hajó pusztulását jelenti 1,035.200 tonna ürtartalommal.

Kirenaikában az angolok nem tudják döntő harcra kényszeríteni Rommelt.

Fokozódik a nézeteltérés az USA és Anglia között Északafrika miatt.

Churchill beszédében nyiltan kijelenti, hogy az angol légierő ezentúl rendszeresen bombázza majd az olasz városokat, — Olaszország visszautasítja a különbéke lehetőségét.

10 nap alatt 1172 szovjetpáncélos semmisült meg.

Darlan kihirdeti Marokkó elszakadását Franciaországtól.

3 Mussolini: „Feladatunk csak egy lehet, — harcolni a végső győzelemig."

Az utolsó 13 hónap alatt 8,853.000 tonnányi angol hajóteret süllyesztettek el a német tengeralattjárók.

Sikeres német elhárítóharcok a megújuló orosz támadások ellen.

Kiéleződik újból az ellentét Darlan és de Gaulle között Északafrikában.

8 Tuapszétól keletre 65 kiserődöt rohammal foglalnak el a németek.

A tereki, doni, volgai szakaszon új erők bevetésével is hiába támad a szovjet.

A négynapos tuniszi csatában a tengely 1100 foglyot ejtett, elpusztult 77 páncélos, 364 tehergépkocsi és sok ágyú.

Finnország nemzeti függetlenségének 25. évfordulóján a Kormányzó Úr táviratban üdvözli Ryti finn államelnököt.

10 Az északafrikai utánpótlásból 108.000 tonna pusztul el.

Törökországban nagy ellenhatást váltott ki Eden beszéde, amelyben újból kiszolgáltatta a kis európai államokat a szovjetnek.

11 Éles támadás Darlan ellen az angol alsóházban.

12 A Toropecnél kialakult nagy katlant 3 kisebb részre szakították a németek; nagy bolsevista erők pusztultak el.

Magyar csapatok ellenséges előretörést hiúsítanak meg.

Pétain marsall Rundstaedt vezérezredessel tárgyal Vicyben.

A német-olasz-japán katonai egyezmény első évfordulóját ünneplik a háromhatalmi egyezményhez csatlakozott országok.

13 Az elmúlt héten huszonötödször keltek át a Donon a honvéd felderítő csoportok.

15 Rövid harci szakaszon két hét alatt 1568 szovjetpáncélos pusztulását jelenti Berlin.

18 Német tengeralattjárók az Atlanti-óceán vizein 18 hajót semmisítenek meg, 98.000 tonna ürtartalommal.

19 Radványszky Albert bárót az országgyűlés egyhangúan koronaőrré választja.

Darlan megállapodást köt Angliával.

20 Sorozatosan vérbe fulladnak a szovjet tömegtámadásai a keleti front vonalán.

22 Hitler főhadiszállásán fogadja Ciano grófot és Laval miniszterelnököt.

Jordána gróf Spanyolország külügyminisztere és Salazár portugál miniszterelnök Lisszabonban megállapítják, hogy mindkét nemzet politikájának kiinduló pontja a bolsevizmus elleni harc.

23 Változatlan hevességgel tombol az elhárító csata a Don középső folyásánál.

Tömegesen tartóztatják le a bennszülötteket Északafrikában az amerikaiak.

24 Darlan admirálist meggyilkolják. A gyilkos személyét „hivatalos okokból" nem közlik az angolszász hatóságok.

Tuniszban újabb állásokból verik ki az amerikaiakat a tengelyhaderők.

Kalkuttát kiürítik, — japán bombázók sorozatosan támadják az indiai városokat.

25 A Kormányzó Úr karácsonyi szózatban köszönti harcoló katonáinkat.

Az USA amerikai gyarmattá nyilvánítja Libériát.

A pápa karácsony estéjén a békéért mondott imát.

29 Soproni és veszprémi honvédek sikeres vállalkozását jelenti a vezérkar főnöke.

30 A nagy Don-kanyarban megsemmisült több körülzárt bolsevista erőcsoport.

Darlan gyilkosát kivégzik.

Egy Angliából kifutó hajókaravánból 15 hajót pusztítanak el a német tengeralattjárók.

31 A Kormányzóné felhívással fordul a magyar társadalomhoz.

Londoni hivatalos körök számolnak a német tengeralattjárók támadásainak fokozódásával.

Laval Párisban a német-francia viszony kibontakozásának lehetőségéről tárgyal.

...Csak tudnám, hogy melyiktől rúg-jak be...»

HÓ-RUKK A SZAHARÁBAN.

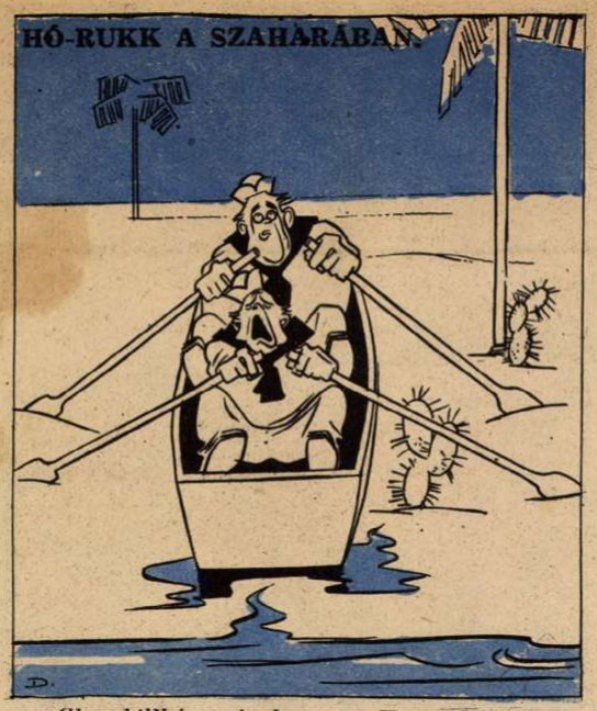

«Churchillkám, tényleg ez a legrövidebb út Berlinbe?...»

NEM LEHET ELTÉVEDNI...

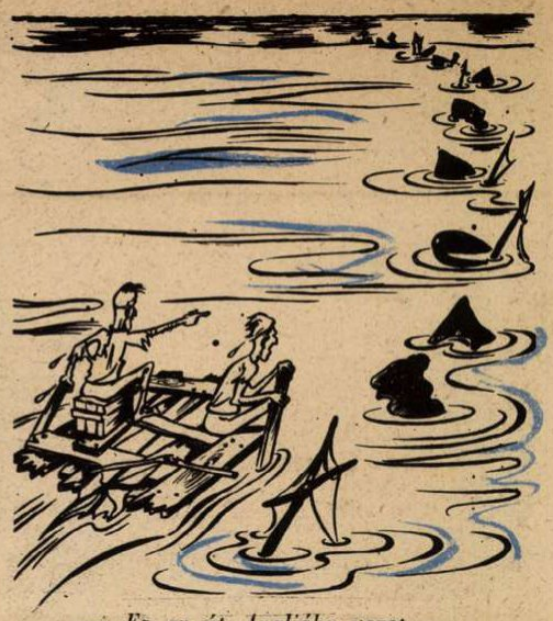

— Ez az út Angliába vezet...

JAKAB A FEDÉLZETEN!

...! Azt hittem, hogy tengeralattjáró!...

ÚJONCBEVONULÁS.

— Honnan jöttél, kis bogaram!?

FRANCIA TÜNÖDÉS AFRIKÁBAN:

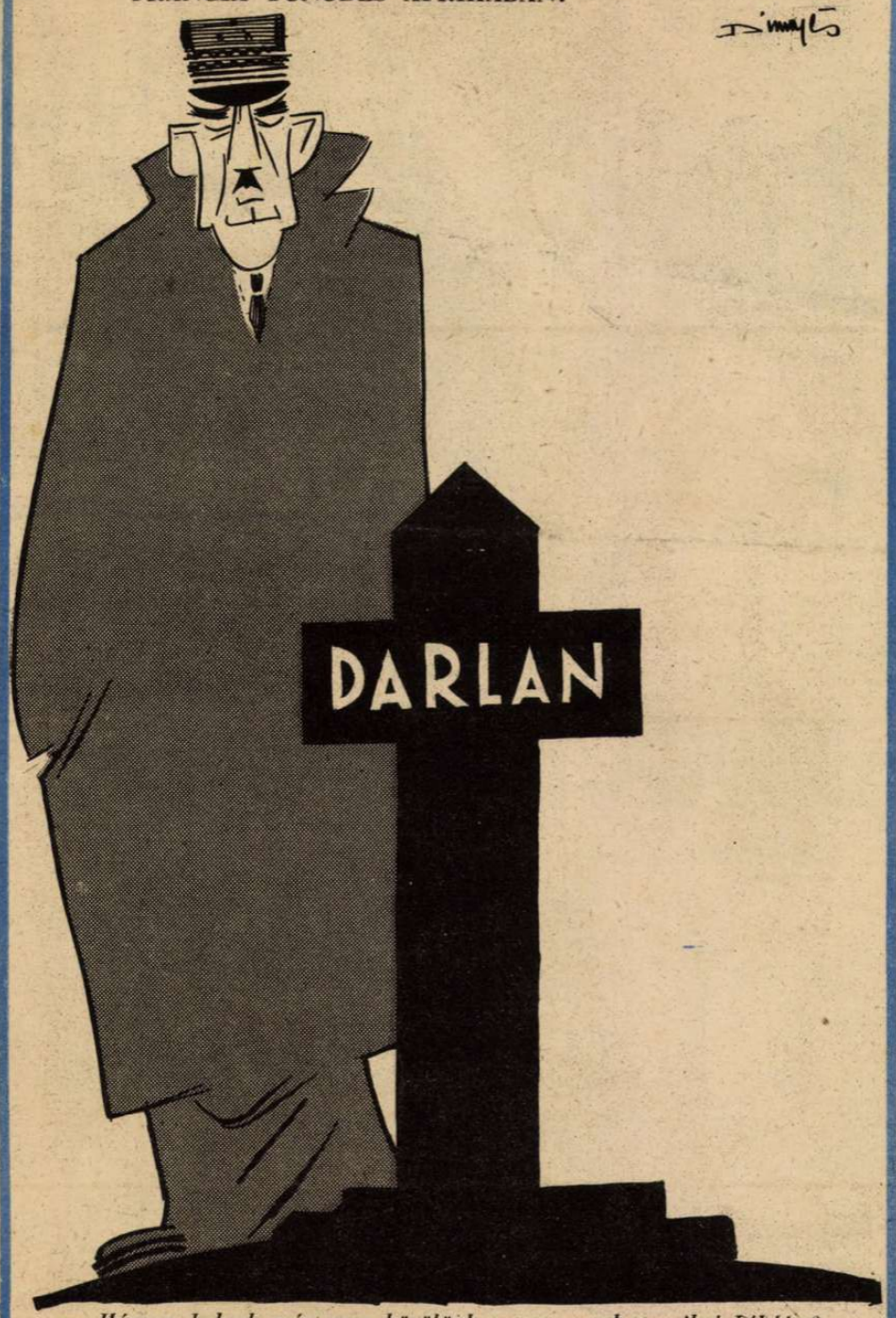

— Hányan halnak még meg közülünk — az angol-amerikai békéért?...

A BEZÁRT FRANCIA KAPU.

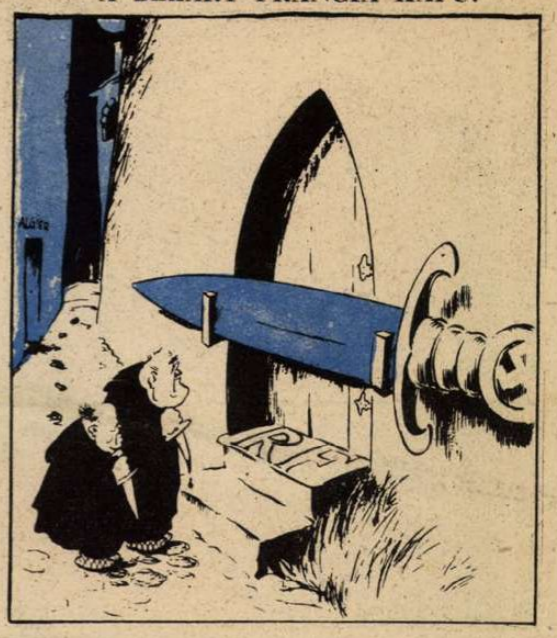

ELSŐ HÓ..

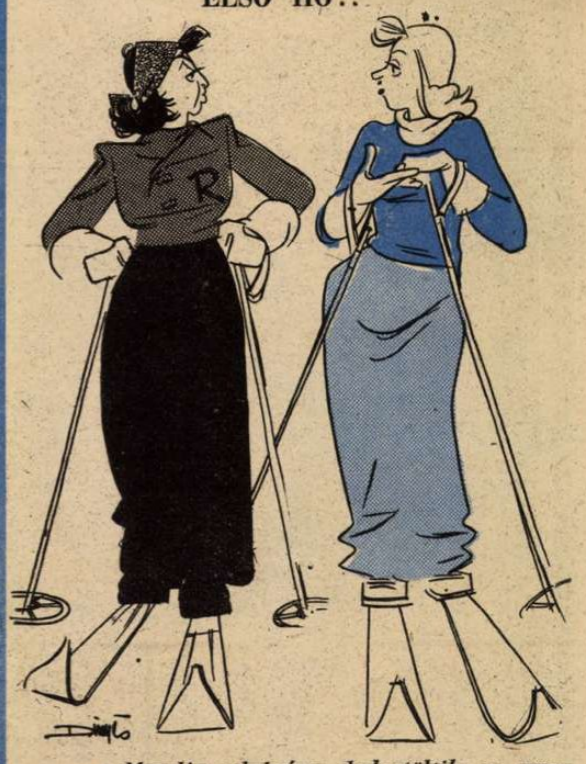

— Mondja, drágám, hol töltik a szezónt?

— Tudja, a papa Kistarcsán üdül, a férjem munkaszolgálatos, én pedig majd följárogatok ide a Svábhegyre szomorkodni...

ÚJESZTENDEI KUTYABAJOK.

(48 óra alatt be kell jelenteni az összes kutyákat.)

«Nem értem a helyzetet, Rozále, mert ennek eddynek sokkal jobb származási papírjai vannak, minekünk...»

— Nézze csak, Salgó úr! A kereszténveknek karácsonyuk van!...

— Nu, és miből gondolja?

— Na hallja, a Szekfű cikket írt a Népszavába...

FŐ A STÍLUS!...

— Nézze csak, igazgató uram, ez a Rozenduft Rózsafi mindenütt feltalálja magát!...

Most például úgy csinál, mintha a Svábhegyen golfozna..

MAGYAR FUTÁR. Politikai hetilap. A szerkesztésért felel: DR. RAJNISS FERENC főszerkesztő. A kiadásért felel: Grátzer Antal. Szerkesztőség: V., Gr. Klebelsberg-utca 29. Telefon: 120-856. Kiadóhivatal: Budapest, VIII., József-körút 19. Telefon: 132-883, 139-926. — Előfizetési ár egy évre 10 P, félévre 5 P, negyedévre 2.50. Egyes szám ára 20 fillér. Csekkszámla: 21.363. Kéziratok, képek, szedők megőrzését vagy visszaküldését a szerkesztőség és a kiadóhivatal nem vállalja. — Nyomatott a Stádium Rt. offset-körforgógépén. Budapest, V., Honvéd-utca 10. Felelős: Győry Aladár igazgató.

FINN ŐRSZEM A KARJALAI ŐSERDŐBEN

A lapot küldi:

Cím:

Tábori posta szám: